

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

סמרטפון
רק עם ואצאפ!

אפשר!! וכדאי!!

מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

זולפון
הבנוי חשבו"ט

אספקה לכל חלקי הארץ תוך 24 שעות
רח' פינס 9 ירושלים | zolphone.co.il

אתה
לא יכול
למלא
את
התפקיד
שלך
כשאתה
כל הזמן
עסוק
בלשמר
אותו

שיחה חוצת מגזרים
עם מרדכי גרנביץ'

עמוד 18

- 30 אולי אתה כלום. אבל יש לך הכל התוועדות
- 4 לא רטט, לא טיסה, לא השתק - כבוי! דור הסמארט
- 25 הכל בגלל האולימפיאדה עודד מזרחי
- 14 שוב סערה במגזר? צבי יחזקאלי
- 16 סיפור אחד. סיפור שני. סיפור שלישי הדסה סאסי
- 17 סדרה חדשה בקרוב אליך! 'שערות של זהב' על סיפורי מעשיות של רבי נחמן

דגן בוטיק
מגורי יוקרה באפרת

לבחירתכם: מגוון דירות 5 חד'

4 הכינוס השנתי ה -
לדמי"ם ומחנכים

חינוך לאור

תורת החסידות

ערב העיון וההתוועדות ייערך
ביום חמישי, ז' אב התשע"ט
באולמי גוטניק, רח' בית הדפוס 11, גבעת שאול, ירושלים

19:00 פאנל מחנכים:
"החסידות ככלי חינוכי בישיבה תיכונית"
בהנחיית: הרב אהרונ ברושטיין
עורך 'קרוב אליך'

הרב שניאור קץ
ראש ישיבת 'נחלת ישראל' מגדל העמק

הרב יהונתן גוטמן
ראש ישיבת 'שפע' ירושלים

הרב אסף קירשנבאום
ר"מ בישיבת 'חורב' ירושלים

20:00 תפילת ערבית

20:15 התוועדות עם הרב מנחם ברוך

16:30 התכנסות ותפילת מנחה

16:50 הרב משה שילת
פתיחה

17:00 הרב שלמה חיים דיסקין
רב העיר קרית אתא

"מענה חסידי לאתגרים חינוכיים"

18:00 הרב יהושע שפירא
"כיצד נהפוך את תלמידיו לעובדי ה'?"

במהלך ההתוועדות
תושב ארוחת ערב

ספר מתנה לכל
משתתף

לדמי"ם ומחנכים בלבד (נכיתה ז' ומעלה) | הרשמה מראש חובה (דמי כניסה: 30 ₪ בלבד)

לפרטים והרשמה: 054-6761353 איל

יש לך כרטיס אשראי עם לוגו לאומי?
מגיע לך

גודיז LIVE

החל מ-
89
₪
+ 10 גודיז

אברהם פריד
מארח את **אמיר דדון**
והתזמורת הסימפונית
בבריכת הסולטן | 25.8 | כ"ד באב

הורידו עכשיו את אפליקציית גודיז

מוגבל ל-4 כרטיסים ללקוח | למחזיקי כרטיס אשראי עם לוגו לאומי
ההטבה עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון ולפרטי ההטבה

פרקי אבות עם הרבי מלובביץ'

משה שילת

פרק ה בין שתי אהבות

שאינה תלויה בדבר העמיקה את הקשר שלהם לרמה של ברית נצחית, אהבה שלא תתבטל לעולם ועד - ממש כאהבתו העצמית של אדם לעצמו. "ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד, ויאהבהו יהונתן כנפשו" (שמואל-א יח,א).

לא לסכן את האהבה

וכפי שהדברים הם בין אדם לחברו, כך גם בין אדם למקום: בעבודת ה' יש אהבה "תלויה בדבר" על מנת לקבל פרס, בכל מיני דרגות ורמות, וישנה אהבה "שאינה תלויה בדבר", לשמו ממש.

כשיש לאדם אהבת ה' ה"תלויה בדבר", אפילו שאינה 'לשמה' עד הסוף, אסור להילחם בה ולנסות לבטלה על מנת להגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר, כי אז עלולה האהבה להתבטל לגמרי, "בטל דבר - בטלה אהבה". למרות שיש ליהודי אהבה עצמית לקב"ה, אבל כשהוא במצב שהאהבה התלויה בדבר דומיננטית אצלו, הוא צריך לאחוז בה ולפתח אותה, לעדן אותה ולהביא אותה לרמות גבוהות יותר - אבל לא לבטלה. ביטולה המיידית יכול לפרק אותו.

ומאידך, היות ואהבה זו בסכנת ביטול מעצם היותה תלויה בדבר, חייבים לעמול ולפתח את אהבת ה' שאינה תלויה בדבר ולגלות גם אותה.

כל אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר בטלה אהבה. ושאינה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה שהיא תלויה בדבר, זו אהבת אמנו ותמר. ושאינה תלויה בדבר, זו אהבת דוד ויהונתן.

משנה טז

מהמשנה הזאת לומד הרבי מלובביץ' שגם אהבת אמת אפשר לכלך עם אינטרסים ולקלקל את כולה. חלודה חיצונית יכולה לחדור ולפורר גם את היסודות שמתחת לפני השטח. מנגד, גם אהבה חיצונית יכולה להעמיק ולהפוך לאמיתית, עצמית ונצחית.

לפני הכל, אמנו ותמר היו אח ואחות, וביניהם שוררת אהבה ואחוזה מבטן ומלידה. אבל התאווה של אמנו קלקלה לא רק את האהבה העקומה שהתווספה פתאום, אלא קלקלה את הכל. ה"תלויה בדבר" הרסה גם את הקשר הטבעי והמולד.

דוד ויהונתן, לעומת זאת, היו אנשים זרים לחלוטין, אבל אהבה

ביטולו זהו קיומו

אתה עשר!

איך באמת ייתכן שיהודי יחיה בתוך העולם ויהיה מנותק ממנו לגמרי? התשובה נמצאת בתחילת הפרק: "בעשרה מאמרות נברא העולם... ליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימים את העולם שנברא בעשרה מאמרות". העולם נברא בעשרה מאמרות שהשתקפותם באדם הם עשרת כוחות הנפש. כשאדם מתקן אותם כנפשו פנימה הוא מביא את העולם לשלמותו, וביטול' העולם הזה נהיה 'קיום' לעולם. הקב"ה ברא את העולם בשביל שיהודי יתקן ויברר אותו וכן מאה מבטא את השלמות הזו.

וקשר מתוק נוסף בין תחילת הפרק וסופו: לכשנדייק נמצא כי בתחילת הפרק נמנו עשרה דברים שהם במספר עשרה (כי עשרה ניסים לישראל ועשר מכות למצרים הם עניין אחד), היינו מאה עניינים אלוקיים בעולם, במקום של העולם. ובסוף הפרק מדובר על מאה דברים בזמן, מאה שנים. כך העולם שהגדרתו הבסיסית היא "מקום" ו"זמן" מגיע לשלמות של עשר כפול עשר.

בן מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם.

משנה כב

מה המסר לאדם בן מאה? שהוא "גמור"!!

מסביר הרבי: בן מאה, אדם שתיקן את עצמו לגמרי, את כל עשרת כוחותיו כפי שכל אחד מהם כלול מעשר, שיא הבירור והתיקון, אז הוא "עבר" ו"ביטל" את העולם, ההעלם של העולם בטל ממנו והוא אינו מושפע כלל מהעולם יותר.

הוא כאילו מת, כי בחיים שלו בעולם הזה היצר הרע כבר לא פעיל והוא רואה רק אלוקות. וכפי שאמרו חז"ל על הפסוק "כי לא יראני האדם וחי - בחייהם אינם רואים אבל במיתתן רואים", ומי שהוא בן מאה - כאילו מת ורואה אלוקות; האלוקות מוחשית אצלו לגמרי, לפחות כמו דבר גשמי שרואים בעיניים.

מרכז הרב

עם הראי"ה

פאסי קראוס

”עלה למעלה. עלה
כי כוח רב לך”

תודה!

תודה לבורא עולם על סיעתא דשמיא

**תודה לעשרות אלפי ידידנו
היקרים והאהובים.**

**תודה על התרומות הנדיבות.
תודה על התמיכה האדירה.**

בזכותכם נמשיך בעז"ה לעלות מעלה מעלה
ולהמשיך את דרכם של רבותינו הגדולים - עם הראי"ה לעתיד!
תבורכו מפי עליון!

**ישיבת מרכז הרב
ראש הישיבה, רבניה ותלמידיה**

מה בדלצם רואו דלשה כאן? רואו לקח
 חמישה ילדים, ורפך כל אחד מהם
 לריות גס מורה של הארבעה
 האחרים וגס תמיד שלהם. רואו שיל
 את כולם בפיתוח הקבוצה.

שיחת חברים

עם מיני יוספי

הנסיך השישי

היה לו עניין להקים בכל מקום קבוצות של ילדים שיהיו אחראים ללמד האחד את רעהו. בדרך הזאת הוא נתן לילדים ביטחון עצמי, שכבר בתחילת דרכם בלימוד הם הופכים לשליחים.

יש בסיפור הזה עוד כמה נקודות מעניינות, שאחת מהן היא השאלה למה היה חשוב לו לעשות הכל בעצמו. למה הוא צריך בשתי ידיו לטוות את הרשתות, לצוד את הצבאים ולכתוב את הספרים? נראה לי שהוא פשוט רצה שכל ההכנה למצווה תיעשה בלב שלם. כשההכנה נעשית באהבה, הפעולה של המצווה נכנסת גם היא מאוד חזק אצל הילדים, ומאירה בהם את אהבת התורה.

קשה זה טוב

הגמרא ממשיכה לספר שרבי יהודה הנשיא מאוד התלהב ממעשיו של רבי חייא תלמידו. הוא אמר עליו ביטוי שכנראה היה לא שגרתו: "כמה גדולים מעשי חייא!" רבי ישמעאל ברבי יוסי שמע את רבי, ומיד שאל: "אפילו ממר?" כלומר, 'האם הוא אפילו יותר גדול ממך?' ורבי ענה: "כן". הוא הוסיף ושאל: "אפילו מאבא?" כאן אפשר לפרש שהוא שאל על אביו של רבי ואפשר לפרש על אביו של רבי ישמעאל. רבי ענה בחדות: "לא תהא כזאת בישראל!" רבי חייא אמנם גדול מאוד, אבל לא כמו אבא. אמנם רבי חייא הרביץ תורה בישראל, אבל הוא לא מסר את נפשו עליה. לעומת זאת, אבא גם מסר את נפשו בגירות הקשות של הרומאים.

האמת היא, שכדי ללמוד את הסיפור הזה לא צריכה להיות סיבה מיוחדת. המסרים שלו טובים לכל זמן. בכל זאת, חשבתי לדבר עליו דווקא עכשיו בגלל התאריך י"ב תמוז שמתקרב אלינו, שהוא חג הגאולה של הרי"צ - רבי יוסף יצחק מלובביץ'. ביום הזה הוא קיבל את הבשורה על יציאתו מהמאסר, וזאת בנוסף לזה שהתאריך הזה הוא גם יום הולדתו.

אני לא יודע אם שמעתם על הסופר החסידי רבי מנחם זיגלבוים. הוא כתב ספר נהדר בשם 'הנסיך השישי'. בספר הזה הוא מתאר את חמש עשרה השנים הראשונות של חיי הרבי הרי"צ. המיוחד בספר הזה, שיש בו זווית אחרת להסתכל על הרי"צ. לא לראות את השנים שהוא כבר היה רבי, אלא ללמוד על איפה הוא גדל. איך נוצרה ונבנתה הדמות הכל-כך פלאית שלו.

בפתיחה לספר יש הקדמה, ושם הוא מצטט גמרא שמונה כל מיני מעלות של צדיקים. יש צדיק שהוא בעל ייסורים, יש צדיק שהוא בעל ייחוס אבות, ויש צדיק שהרביץ תורה בישראל. מעל לכל אלה, יש צדיק שהמעלה שלו היא שהוא מסר את נפשו בתקופה של גזירות.

הרבי הרי"צ, בגדולתו ובאישיותו המיוחדת, איחד את כל הצדדים הללו. הייתה לו גם זכות אבות, כמו שנאמר על רבי אלעזר ברשב"י, וגם הפצת תורה נהדרת כמו שנאמר על רבי חייא. יחד עם אלה, הייתה לו גם מסירות-נפש לתורה ברוסיה הקומוניסטית ואהבה אין קץ לכל יהודי. הרבי הרי"צ הוא זה שייסד למעשה את מוסד השליחים של חב"ד, ולכן בחג הגאולה שלו מתאים לדבר על רבי חייא והשיטה החינוכית המיוחדת שבה כל תלמיד נעשה שליח.

שלום חברים! אתם יודעים, יש בגמרא סיפור מעניין על ריש לקיש. הגמרא (בבא מציעא פה) מספרת עליו שהוא היה עמל לסמן את הקברים של החכמים. לצערו, את הקבר של רבי חייא הוא לא הצליח למצוא. כנראה שזאת לא הייתה רק בעיה טכנית, אלא יותר עניין רוחני. למעשה, הוא רצה לפגוש את נשמתו של רבי חייא דרך קברו.

כשהוא הבין שלא יצליח לממש את רצונו הוא שאל כלפי שמיא, למה הוא לא ראוי לפגוש את מדרגת רבי חייא. הוא שאל האם הוא לא למד תורה כמו רבי חייא, ולכן הוא לא יכול לפגוש את מקום קבורתו. ענו לו מהשמים שדווקא הוא אכן למד תורה כמו רבי חייא, לעומת זאת, להרביץ תורה - בזה ריש לקיש לא היה כמוהו.

הגמרא מסבירה מה היה הסיפור המיוחד של רבי חייא סביב הרבצת תורה. היא מספרת שרבי חייא פעל במרץ כדי שלא תשתכח תורה מישראל. כנראה שבאותה תקופה הרבה מקומות לא זכו למלמדי תינוקות. רבי חייא התחיל במלאכה וזרע פשתן, אחרי שהפשתן גדל הוא הכין ממנו רשתות לציד ובעזרתן צד צבאים, את הצבאים הוא שחט וחילק את בשרם ליתומים, ובעזרת שלהם השתמש לכתובת חמישה חומשי תורה ושישה סדרי משנה. אחרי כל התהליך הוא הלך למקומות שבהם לא היו מלמדים, ולימד לחמישה ילדים חמישה חומשי תורה, ולילדים יותר מבוגרים שישה סדרי משנה.

הדרך שלו ללמד אותם הייתה מקורית: כל אחד מהילדים למד חומש אחר. זאת אומרת שכל ילד הפך להיות מומחה בחומש מסוים. ילד אחד מומחה בבראשית, השני בשמות, וכך הלאה. כשהוא נפרד מהילדים באותו מקום, הוא הדריך אותם שעד שהוא יחזור בפעם הבאה, יש לכל אחד מהם משימה - ללמד את שאר הילדים את מה שהוא יודע.

רשת חברתית

יש הרבה מה להתבונן בסיפור הזה, ולהעמיק בגאונות של רבי חייא. אפשר אולי אפילו לומר שרבי חייא הקים את הרשת החברתית הראשונה... מה בעצם הוא עשה כאן? הוא לקח חמישה ילדים, והפך כל אחד מהם להיות גם מורה של הארבעה האחרים וגם תלמיד שלהם. הוא שיתף את כולם בפיתוח הקבוצה.

יש כאן דבר חזק מאוד שכל אחד מאתנו יכול להבין ממנו כמה דברים. גם כיום יש שיטה חינוכית שמדריכה לקחת קבוצה, את כל אחד מהקבוצה ללמד היטב מיומנות אחת, ואחר כך התלמיד ילמד את האחרים מה שהוא רכש וילמד מהם מה שהם רכשו. בצורה כזאת כל הקבוצה יכולה להתפתח בצורה חזקה ומשמעותית. כדאי גם לחשוב, מה גודל הקבוצה האידיאלי? עם שלושים ילדים יכול להיות קצת קשה...

מהסיפור של רבי חייא אנחנו לומדים שבקבוצת שיתוף כזאת, המספר האידיאלי - לפחות אצל הקטנים - הוא חמש, כמו חמישה חומשי תורה. אצל מבוגרים יותר, כאלה שלומדים משנה, כנראה שהמספר הוא שש, כמו שישה סדרי משנה. רבי חייא בעצם מעניק לנו טיפ מאוד חזק - אתה רוצה שילד ילמד ויתפתח, תן לו גם ללמד! זה לא היה רק בגלל קושי טכני שלא היו מורים, אלא

נוף הגליל
NOF HAGALIL

הערעין התורני בענף העליון מנסיך לקיש! נשפחות!

קהילה חמה ואיכותית | תחושת שליחות ועשייה
 מוסדות חינוך תורניים | מלגות מיוחדות לסטודנטים

לפרטים: יפית מלכא - 052-8547419

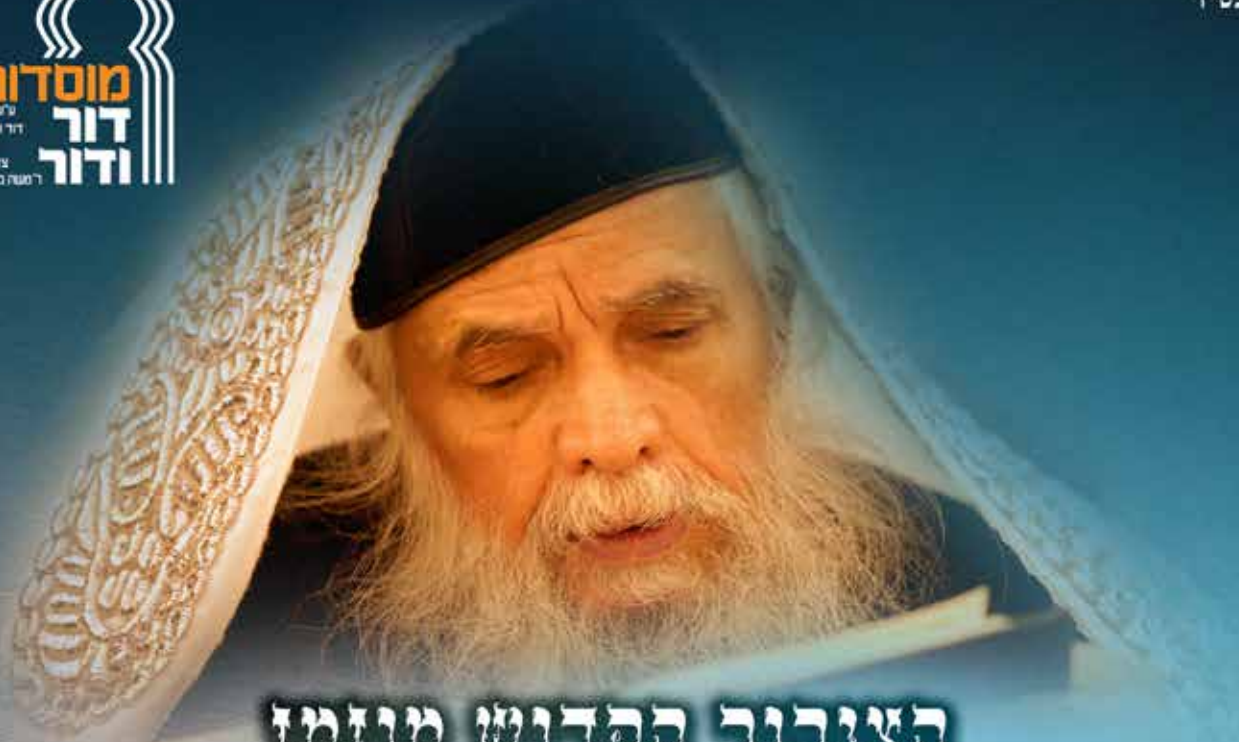
רוצה ללמוד חינוך?

שיתוף פעולה חדש של הגרעין התורני בנוף הגליל
 עם המכללה האקדמית שאנן
סטודנטית לחינוך -

הגרעין התורני יעניק לך
50% מימון לשכר לימוד לתואר ראשון!!
 (בנוסף למלגות סוציאליות באזור)

וגם... אפשרות לסיים את הלימודים בשלוש שנים!

לפרטים: יפית מלכא - 052-8547419

**הציבור הקדוש מוזמן
להילוול צדיק המזוזות
המקובל הר"צ משה בן טוב וצוק"ל**

**יום המסוגל לישועות גדולות
"לעולם ה' דברך ניצב בשמים"**

תקיים אי"ה

ביום שני ערב ה' באב 5/8/19 למנינם
ברחבת ציון הצדיק בחניה הגדולה בהר המנוחות
גבעת שאול ירושלים

ההדלקה המסורתית
בשעה 22:00

תפילת מנחה
בשעה 19:00

אוהל הכנסת אורחים יפעל במשך כל יום ההילולא

ברוכים הבאים

דור 4 הסמארט על הלב

דרור יהב | DRORYAHAV@GMAIL.COM

לספוג מבחון ולהיות קשובים למה שקורה בפנים. ולזה אין פתרונות אינסטנט. הסמארטפונים, וכל הטכנולוגיה שמקיפה אותנו, גורמים לנו להיות מחוברים יותר, אבל גרוע מכך – גם מחוברים מדי.

רבי נחמן דיבר על כך שאדם, כל אדם (גם אם הוא לא ברסלבר) צריך – מה זה צריך? חייב! – למצוא לעצמו שעת התבודדות ביום. אין ספק ששם בהחלט מונח מפתח ללב העניין. על המדף בבית מונח ספר בשם 'בדד ינחנו', ובו ליקוט מכל הספרות היהודית – החל מהנביאים, עבור בגמרא, בראשונים ובאחרונים האחרונים – על מעלת ההתבודדות.

חיפשתי ציטוט מעניין מאיזה ספר עלום שם שאוכל להביא כאן, אבל הטוב ביותר שמצאתי הוא מספר לא עלום בכלל: "צריך האדם להיות מתבונן בשכלו תמיד בכל זמן ובזמן קבוע לו בהתבודדו, מה הוא הדרך האמיתי לפי חוק התורה שהאדם צריך לילך בו" (מסילת ישרים, ג). זה הכל.

כמה פשוט... וכמה קשה. כי אם פעם בשביל התבודדות היית צריך למצוא גינה ציבורית שוממה, היום אל ההתבודדות מתלווה אליך חבר קטן וצמוד שמביא את כל העולם אחריו. תוסיפו לזה שקשה מאוד להיפרד מהמלווה הזה אפילו לחמש דקות, ותבינו לאיזה 'בורך' נכנסנו. אנחנו כבר כל כך מכורים, עד שרוב האנשים שדיברתי איתם מודים בינם לבין עצמם שהם ממש מפחדים לצאת מהבית בלי טלפון או להיות בלעדיו חצי שעה. מי יודע איזו שיחה או הודעה חשובה הם יפסידו, ומה יעשו אם ישעמם להם?

אנחנו מתחילים לאמן את עצמנו להיות שוב לבד. שכחנו כבר איך זה, ועלינו להיות מוכנים לשלם מחיר של תחושת חוסר נוחות או אי-נעימות מסוימת לזמן מה, עד שנרכוש מחדש את עצמינו. אני מתכוון לדרוש מכם לשרוף את המכשיר – במקום זה אני רוצה להציע הצעה ראשונית ומתקבלת על הדעת: לכבות את הטלפון לשעה.

כן כן, זה נשמע מוזר, אבל סתם כך, באמצע יום חול, כבו את המכשיר לשעה. לא רטט, לא טיסה, לא השתק – כבוי! חשוב שתעדכנו מראש את הקרובים לכם (משפחה, חברים וקולגות שרגילים לתקשר איתכם) כדי שגם הם וגם אתם תהיו רגועים. אחרי הכל, מדובר בדבר לגיטימי ונצרך. כן, זה לגיטימי לכבות את הטלפון שלכם ולא להיות זמינים מדי פעם.

אם זה עוזר לכם, קחו אותו איתכם בתיק כשהוא כבוי. כשאתם הולכים לתפילה, לפגישה בעבודה, אוכלים ארוחת ערב עם המשפחה או סתם נוסעים במכונית – כבו את המכשיר. תיהנו משעה של שקט, רוגע וריכוז. העובדה שהמכשיר נמצא אצלכם בתיק תעזור לכם להרגיש בטוחים שאם יקרה משהו אתם תמיד תוכלו להתחבר, אך מצד שני הישארו ממוקדי מטרה – אל תדליקו אותו למשך שעה שלמה!

בפעמים הראשונות, אחרי כמה דקות של מבוכה, יתחילו לעלות אצלכם בפנים כל מיני קולות שאתם לא רגילים לשמוע. נעים מאוד, קוראים להם 'מחשבות', והם אחד הדברים הכי חשובים באישיות שלכם. תיהנו מהן! אומרים שהן אלה שהופכות אותנו לאנשים.

בטור הבא נדבר על איך נהפוך את הזמן המנותק מהמכשיר לזנה שיגרום לנו לאהוב יותר את החיים. ועד אז – שעה ביום!

מוזמנים לשלוח לי רשמים וחוויות: droryahav@gmail.com

בטורים הקודמים עסקנו בנושא הסמארטפונים והשתלטות הטכנולוגיה על חיינו. ראינו שזה לא רק 'יצר הרע', אלא מנגנון שלם שמפעילות חברות הטכנולוגיה כדי שנתמכר. ראינו גם שהרשתות החברתיות גורמות לבדידות במקום לחברותיות, ושהרבה נזקים נפשיים וגופניים נגרמים בעקבות שימוש לא מאוזן במכשירים הללו. היום נציע קצה של פתרון, אבל קודם כל – דבר תורה קצר.

לא מזמן קראנו בפרשת בהעלותך על חטא המתאוננים, שתובעים ממש רבנו בשר. הוא מעביר את הבעיה לריבוננו של עולם, ותשובתו מפתיעה: הוא מוכן לתת להם בשר עד שיצא להם מהאף, אך קודם לכן מבקש ממש למנות שבועים זקנים בעלי רוח הקודש אשר יסייעו למשה בנשיאת העול הכבד. לכאורה מה הקשר? בני ישראל באים בדרישה לבשר ומקבלים רבנים?

הרב יעקב אריאל כותב בספרו על פרשת השבוע שזה בדיוק העניין: היצר תוקף כשיש ריקנות פנימית. כמו עמלק, שמגיע בדיוק בזמן שישראל מסתפקים אם יש ה' בקרבנו, היצר מזהה חולשה נפשית ואז מסתער. אדם מלא ופנימי אינו זקוק לחיצוניות שמחפשת הנפש הבהמית. זו בדיוק הסיבה שה' אומר למשה למנות עוד אנשים לצידו כדי שיחד ילמדו את בני ישראל עניינים שברוח שימלאו את הנשמה. סיפוק הבשר לבדו לא יפתור את תאוות הבשר, ובעיות פותרים מהשורש.

בעיית הסמארטפון היא בעיה דומה. ההתמכרות שלנו לסרטונים, ווטסאפים וגלישה בלתי נשלטת נובעת קודם כל מרעב פנימי. הבעיה האמיתית היא שקול הנשמה מושתק ומודחק, וכדי לא לשמוע אותה אנו מעסיקים את עצמנו בלי סוף בכל מיני פעילויות שישונו את דעתנו. אי אפשר להימלט מלשמוע את קול הנשמה הזועקת – "אני כאן!!!". כל ניסיון חיצוני להיגמל מההתמכרות בלי לרפא את הפצע שזועק דרכה, נועד לכישלון עוד לפני שהתחיל...

אבל רגע. לפני שאתם רצים ללמוד תורה בשביל להתייחס לנשמה, בואו נלך צעד אחד הלאה. במובן מסוים, גם לימוד תורה עלול להיות אמצעי בריחה. אפשר לגמור את השי"ס רק כדי לא לשמוע מה קורה אצלנו בפנים... השלב הראשון הוא להחזיר לנו את היכולת לשמוע את הקול הזה ולהיות איתו. להחזיר לעצמנו את היכולת להיות לבד, להתבונן סביב,

אחרי שזכינו ללוות 600 בנות לחופתן -
הביקוש לאימון בשיטת "עומק הקשר" הולך וגובר, ואנו מתחפשים להרחיב את השורות עם מאמנות איכותיות ומנסות, שלמדו אצלנו את שיטת "עומק הקשר".
הקורס מקצועי, קטן ואישי - כדי להוציא נשות מקצוע לשטח.
ההתמחות וההכשרה היא באימון אישי, משולב בכלים רגשיים שונים - פסיכודרמה, גישטאלט, דמיון ועוד...

בשיטת "עומק הקשר" להתמחות נאמנות רגשית לרווקות להשתלב בעבודה במכון הותיק בתחום

סגיל שלום, בעלת תואר שני ביישן, בוגרת הקורס

מגלת הכותרת והייחוד של הקורס הוא בכך שהוא מנעי מהשיעור הראשון - כל הזמן ללמוד ולהתנסות - נעיקר להתנסות בתוך הכוונה והדרכה מדויקת. זה לא עוד קורס אימון - שמעיעם וכו'. זה קורס שמבונן להוציא מאמנות לשטח - ופועל כך מרוגע הראשון עד לסיום!

פירה טחין, בוגרת קורס מאמנות ומאמנות בעמק הקשר

"באתי בלי להכיר את העולם של האימון. לא הייתי מאמנת, נפושט הפכתי למאמנת"

סגיל שלום, בעלת תואר שני ביישן, בוגרת הקורס

0584170276 << לפרטים נוספים ותיאום ראיין >>
אפשר גם בגוגל << עומק הקשר >> הכשרת מאמנות

עומק הקשר
מכון הותיק בתחום
בית 88 ז' החתונה

כרמי שילה
יוצאים לדרך

ש
מ
ר
ו
נ

הזדמנות אחרונה לבית חד משפחתי ביו"ש 113 מ"ר + 68 מ"ר מעטפת בכרמי שילה

רהיאה חברה עם אוסדות חינוך מעולים, נוף כראים
ואו הפרטיות שאתם צריכים!

ב- 1.4 מליון ש

072-3950510

או חפשו ב- f 'כרמי שילה'

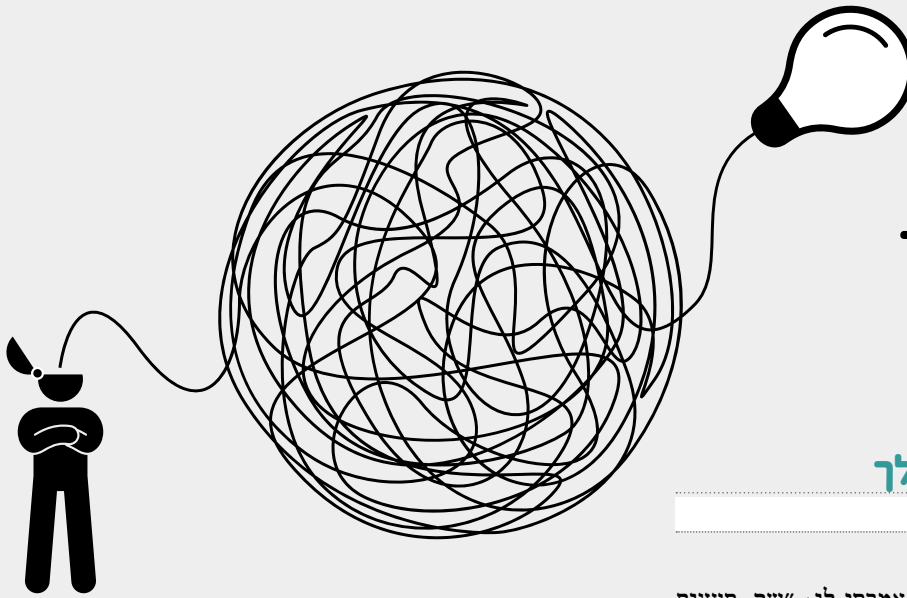

מחשבה יוצרת מציאות - כיצד?

בדרך שאדם רוצה לילך

מיכל וולשטיין

מאמנת לאהבה עצמית וזוגיות

אותיות המחשבה

הרב אור טאוב

רב קהילת נהורא, רמת גן

כילדים, היינו משחקים במשחקי דמיון מדהימים. ראינו את עצמנו מגשימים את כל החלומות שלנו - עד הרחוקים והבלתי אפשריים ביותר שבהם. ולמרות שהכל היה דמיון - זה היה מוחשי לחלוטין, הרגשנו שזה ממש קורה. מחשבה יוצרת מציאות.

ואז התבגרנו והבנו שחייבים לפעול במישור הגשמי, פה בעולם החומר. והמחשבות הפכו בעינינו למותרות, לא פועלות ולא יוצרות.

חלק מעוצמתו של העולם שבו אנו חיים היא המוחשיות שלו. החושים שלנו מאפשרים לנו מגשש בלתי אמצעי שיוצר חוויה של קיום וממשות. המוחשיות של "בעיניים שלי ראיתי", "בעצמי שמעתי" וכן על זו הדרך - עד לרמת המגע הממשי - משמשת אותנו כבסיס לקיום אנושי. ככה זה לפחות נראה לנו... כשרוצים לתאר אדם בעל רעיונות גדולים אבל בעל יכולת ביצוע נמוכה, קוראים לו "פלספן" או "רוחניק" - ואכן גם חז"ל הדריכו אותנו שבסופו של דבר "המעשה הוא העיקר" וכפי שאמר ריה"ל בספר הכוזרי "כוונתך רצויה אך מעשך אינו רצוי".

אלא, שלצד החשיבות של הקיום המעשי ולצד הקריאה המפורשת של התורה לקרקע אותנו אל המציאות הגשמית ולפעול בתוכה - מלמדים אותנו חז"ל ש"הרהורי עבירה - קשים מעבירה", והבעש"ט עוד הוסיף ואמר ש"במקום שמחשבתו של אדם נמצאת שם הוא נמצא" - כלומר, לעולם המחשבה הפנימי שלנו יש עוצמה מיוחדת, מבחינה מסוימת - יותר אפילו מעולם המעשה.

שורש העניין (שנכון לבארו באריכות, ואכ"מ), בהתבוננות עמוקה על היחס שבין חומר לרוח. על פניו, כאמור, העיקר הוא המעשה החומרי - אבל כשנעמיק, נגלה שכוחה הפנימי של המציאות נעוץ ברוח, ב"אותיות המחשבה" מתחיל תהליך הבריאה, ושורשה נעוץ שם.

ממילא, על אף שהמעשה תופס את החושים שלנו, המחשבה היא כוח הפעולה הרוחני שלנו, שיוצר ומשנה את המהות הרוחנית שלנו, ובהמשך לכך גם את המציאות המעשית.

דוגמא לכך: כשאדם נמצא בדיכאון, הוא לא מסוגל לפעול בעולם המעשי - למרות שמבחינה מעשית האברים שלו שלמים, הכישרונות שלו בתוקפם וגם הזדמנויות מעשיות פתוחות בפניו - מחשבה רעה מחוללת מציאות רעה והוא באמת לא מסוגל. אבל שינוי של המחשבה הפנימית שלו, טיפול מקצועי בנפש שלו - יאפשר לו להבריא ולפעול מעשית בעולם. מחשבה טובה תחולל מציאות שונה לחלוטין.

אם נעורר את כוחות הילדות שלנו, אם ניתן לעולם הפנימי שלנו משקל ביומיום שלנו, אם נעריך את כוחה של הרוח ולא רק של המוחש - נגלה עד כמה החלק הזה משמעותי אפילו בגשמיות! עד כמה מחשבה אכן יוצרת מציאות!

לפני כמה חודשים אחד הבנים שלי בא וביקש אופניים. אמרתי לו: "שב, תעצום את העיניים, ותתחיל לנסוע". בשל היותו רגיל לתהליכים שלנו הוא ידע בדיוק למה הכוונה. ישב והתחיל לנסוע באופניים שהוא רוצה. תוך כדי שהוא מספר לי איפה הוא נוסע, ובאיזו מהירות, אני שואלת על סוג האופניים, דגם, צבע, גובה... אחרי כמה דקות בהן הוא ממש מבסוט מהרכש החדש, אנחנו מסיימים. זהו אתה יכול ללכת. "ומה עם האופניים?" בערב נעשה עוד סיבוב...

כך עשינו כמה ימים. סיבוב בצהריים ואחד לפני השנה. אחרי שבוע וחצי מתקשרת סבתא ואומרת: "את יודעת, כבר עברו חודשיים מיום ההולדת שלו ולא קנינו לו מתנה. מה הוא היה רוצה?" ידעתי בדיוק!

ככה זה כשהרצון נקי. כשאין פניות או מחסומים.

פעם זה היה נחשב מיסטי. היום זה כבר מעוגן במחקרים. הקדוש ברוך הוא זיכה אותנו בכוחות רבים. ביניהם כוח הרצון. ובדיוק כמו שיש בכוחי להרים כוס ולדעת ללא מאמץ היכן היא ממוקמת, כמה כוח עלי להפעיל על מנת להרים אותה וכמה ללחוץ על מנת שלא תיפול מידיי - כך גם ברובד הרוחני יותר והפחות נראה לעין פועלת יד הרצון, כוח שניתן לנו לבחור במשהו שעדיין איננו כאן ולהביאו להיות חלק מחיינו.

האם זה תמיד עובד? לא. בדיוק כמו כל כוח אחר. גם הידיים שלנו לא תמיד מצליחות. הרצון עובד כמו מבט. אני רואה בעיני רוחי את מה שאני רוצה, ראייה של ממש עד הפרטים הקטנים. איך, מה, מתי, כמה ואיפה... והכי חשוב: נהנית ממה שרואות עיניי! הראייה מסמנת את ה'מה' וההנאה מספרת שאני באמת רוצה את זה בחיי. "קרוב ה' לכל אשר יקראוהו באמת". כשאין שום דבר החוצץ ביני לבין מה שאני מביטה בו, הראייה פשוטה ונקיה.

לרצות באמת זה אומר שאני לא רואה שום דבר שיהיה לי רע, מרגיז, מעכב או מפריע אם אקבל את רצוני כרגע. כלומר, אין שום דבר שמפריע ביני לבין הרצון שלי.

אם משהי אומרת "כן, אני רוצה להתחתן. אבל כרגע זה יהרוס לי את הרצון ללמוד שנה במדרשה". אז קודם תלמדי ואחרי זה תרצי באמת, או לחילופין תראי דרך יצירתית לשלב בין השניים, העיקר שלא יעמוד דבר בינך לבין הרצון.

מישהי רוצה להצליח בעסק שלה אבל מגלה שיש לה פחד להצליח, כי לפי אמונתה אחרי הטוב יהיה לה רע. כי "ככה זה תמיד בחיים" לפי דבריה. אז היא לא רוצה נקי. משפטים כמו: נישואין זה גם הרבה ויתור או סבל, לא מאפשרים רצון נקי שיביא אלינו את האחד...

לא תמיד אנחנו מודעים לתפיסות שחוסמות לנו את הרצון מלהגיע, כאן נכנס ממד הדמיון לעזרתנו. מדמיינים את הרצוי וממשיכים לחיות אותו בכיף כמה דקות. אם הכל ממשיך נעים ויפה אנו יכולים לומר: כן, כך בדיוק אני רוצה ומוכנה שיגיע עכשיו כל הטוב הזה - אז נקי שם. ואם פתאום נלחצים, מפחדים, או לא מאמינים שיכול לקרות לי דבר כזה, או שאין כאלה כבר - אז צריך להתעמק קצת בחסמים הללו, לדבר איתם ולברר אותם.

ברגע שיש רצון אמיתי נקי, מכניסים אותו להיות חלק מחיינו ממש, שזה אומר שנותנים לו זמן במציאות. כל יום מקדישים כמה דקות בשביל לראות אותו ולהינות ממנו, חיים אותו בזמן הווה. אם עושים את זה ממש טוב, מגיעים להודיה עד דמעות על הקיים הרצוי.

עד מתי? עד שזה קורה!

אם נתבונן בכרכות של תפילת שמונה עשרה נראה הוכחה לכך שתפילה אמיתית נראית בדיוק כך - עם דמיון בהווה. כבר אלפי שנים אנחנו מברכים "בונה ירושלים", כי ברגע התפילה אנחנו חיים את ירושלים הבנויה. התפילה נקראת "חיי שעה" כי אנו מברכים מהמקום שאנו מצויים בו ברגע בו התפללנו. משם זה אמת. ולא פלא שאנו העם שחזר לציון אחרי אלפי שנות חזון ופילול וראייה וכיסופים אל המקום שלנו. לא הפסקנו עד שזה קרה. ועדיין אנו ממשיכים.

שנוכה לבחור נכון ולרצות באמת.

הכנעה חכמה
דעת כתר
נפש מידות
הבדלה בינה
רוח מלכות
המתקה
נצח

**נפתחה
ההרשמה**
לשנה"ל תש"פ
וקורסי הקיץ

ללמוד, להעמיק,
לייעץ, לשנות
באמת

תורת הנפש

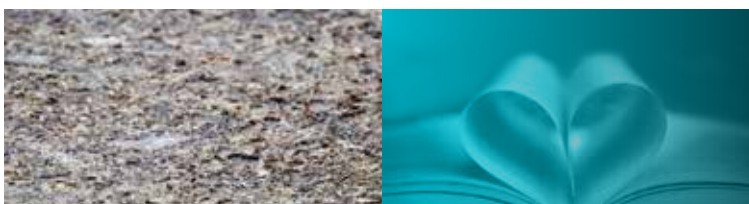
בית הספר הגבוה
לפסיכולוגיה יהודית

כנס קיץ
תשע"ט

"מפורצנות לנחמה"

איך לצמוח מתוך משבר או חורבן

היכל שלמה, המלך ג'ורג' 58, ירושלים
כ' בתמוז (23 ביולי) | 16.00-21.30

והיית משוגע?

הראל חצרוני

מייסד 'משיבת נפש'

התורה הקדושה מלמדת אותנו דבר מאוד מאוד עמוק, דבר שאנחנו חוזרים עליו כל ערב שבת בקבלת שבת: "סוף מעשה במחשבה תחילה". זה אומר שהתוצאה של המעשה תלויה במחשבה.

המציאות תלויה בצורת ההסתכלות והחשיבה של האדם על המציאות, על עצמו, על הנשמה שלו, על הכוחות שלו ועל האירועים שקורים סביבו.

הרבה פעמים אנשים חושבים שאנשים מגיעים למצבי נפש מאוד קשים בגלל האירועים הקשים אותם הם עוברים בחיים. באה פנימיות התורה ואומרת לנו שזה ממש לא נכון! חוויות קשות יכולות בהחלט להשפיע על האדם, אבל הן לא לוקחות ממנו את כוח הבחירה. לא הן הגורמות לבן אדם להגיע למצבי נפש קשים.

שני בני אדם יכולים לעבור את אותה חוויה קשה, אחד יצמח ממנה, והשני יתרוסק לתהומות של חרדה ודיכאון ועשוי להתדרדר למציאויות של בריחה כמו סמים ואלכוהול. אם המציאות הייתה קובעת - אז כל מי שעבר חוויה קשה היה צריך להיות לא בריא בנפשו. אבל אם אנחנו מבינים שצורת ההסתכלות על המציאות היא המשפיעה ביותר על האדם, אז מה שנשאר זה לשנות את צורת ההסתכלות.

הבעל שם טוב הקדוש אומר "תחשוב טוב יהיה טוב", ושהיכן שמחשבתו של אדם נמצאת שם הוא נמצא.

בפסוקי התוכחה בפרשת כי תבוא נאמרים דברים מאוד קשים. בתוכם כתוב "והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה". על פי הפשט, הכוונה היא שבעקבות כל המציאויות הקשות, תשתגע. אבל בפנימיות התורה אומרים שהפסוק הזה הוא דווקא נקודת אור, שאומרת שבתוך הקללות האלה הקב"ה נותן לנו עצה איך להתרומם ולצמוח!

צריך לשנות את הפיסוק של הפסוק: "והיית משוגע?! - אתה יודע איך בן אדם משתגע? - ממראה עיניך אשר תראה". בגלל צורת ההסתכלות שלך. רק בגללה.

אם תדע לחשוב בהסתכלות של אמונה, אתה תצמח ותהפוך את הכאב לעוצמה ולצמיחה. אבל אם על אותה מציאות תסתכל בצורה של חוסר אמונה, אתה עלול להגיע למצבי נפש קשים. רק המחשבה קובעת.

תורת הנפש

YouTube

www.torathanefesh.org

ירושלים | תל אביב | חיפה

02-5662323

פרשת בלק | ובגויים לא יתחשב

מדוע אם כן בחר הקב"ה דווקא בבלעם שישראל יתכרך מפיו? הרי "מגלגלים זכות על ידי זכאי". למה גלגל כאן ה' זכות גדולה כזאת על ידי גדול שבחייבים? התשובה מנוסחת לנו בספר משלי: "הַלֵּלֶךְ זֶר וְלֹא פִיךָ, נְכָרִי - וְאֵל שִׁפְטֵיךָ" (כו, ב). מוטב שאחרים ישבחו אותנו ולא אנו עצמנו. דומה שאין עוד אומה שספרותה הלאומית טופחת על שכמה פחות מכפי שעושה התנ"ך לעם ישראל. עם ישראל בחר לזכור את כישלונותיו, ופחות מזה את סגולותיו. לא פיו שלו הילל אותו. נדרש, לפיכך, זר שיעשה זאת; ודווקא כזה שאינו אוהב אותו. משה נוף בעם. בלעם, הנוכרי, הילל אותו. אך אם כך, מה פירושו של התיאור המפורסם שבפי בלעם לעם ישראל, "הֵן עַם לְבָדָד יִשְׁכֵן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב"? אבן-עזרא מבאר כי הכוונה לכך שמכל העמים שיחיו כמיעוט בקרב תרבות זרה, רק היהודים יצליחו לשמור על זהותם. הרמב"ן מפרש שאמונת ישראל תישאר טהורה, ולא תיעשה בליל של מסורות והשפעות נוכריות. הנצי"ב בפירושו 'העמק דָּבָר' מבאר חד וחלק, וניכר שהוא מכוון אל בני זמנו המתבוללים: "עם ישראל, כשהוא לבדד ואינו מתערב עמהם, ישכון במנוחה ובכבוד; ... ובגויים, כאשר הוא רוצה להיות מעורב עמם, לא יתחשב; אינו נחשב בעינם להתחשב כלל לאדם".

אבל יש אפשרות נוספת. לעם ישראל, במיוחד מגלות בבל ואילך, לא היה אף לא אחד מהמאפיינים המקובלים של אומה. היהודים לא גרו באותה ארץ. חלקם חיו בארץ ישראל, אחרים בבבל, עוד אחרים במצרים. בהמשך הם נפרצו על פני העולם כולו. לא הייתה להם שפת דיבור יומיומית משותפת. היו שפות דיבור יהודיות רבות: גרסאות של יידיש, של לדינו, של ערבית יהודית. ועוד ניבים יהודיים אזוריים. עם ישראל גם לא חי באותה ישות מדינית. לא הייתה לו סביבה תרבותית משותפת. במקומות שונים הוא היה נתון לגורלות שונים בתכלית. ולמרות כל ההבדלים הללו, היהודים ראו את עצמם כאומה וכך גם נתפסו בעיני אחרים: העם הגלובלי הראשון בעולם, ותקופה ארוכה גם העם הגלובלי היחיד.

מה אם כן עשה אותם לאומה? זאת הייתה שאלתו של רב סעדיה גאון במאה העשירית לספירה, ותשובתו המפורסמת הייתה "אין אומתנו אומה אלא בתורותיה". את עם ישראל מכוננת תורת ישראל; זו אומה בריבונות הא-ל. באורח שאין דומה לו, הם קיבלו את חוקיהם עוד לפני שישבו בארצם - ומשום כך נותרו מחויבים לחוקים אלה גם כשאיבדו את ארצם. לא היה עוד כדבר הזה בדברי ימי האומות.

הדת והלאום חופפים אפוא ביהדות באורח ייחודי. יש אומות עם דתות רבות, כגון ארצות הברית או, למעשה, בריטניה הרב-תרבותית של היום. יש דתות השוררות על אומות רבות: הנצרות והאסלאם הן דוגמאות מתבקשות. רק במקרה של היהדות יש תואם אחד-לאחד בין הדת ללאום. בלי הדת היהודית לא היה דבר שיחבר בין היהודים ברחבי העולם (לבד מהאנטישמיות). וכלי העם היהודי היהדות הייתה מפסיקה להיות מה שהייתה תמיד, אמונתו של עם המלוכד באחריות משותפת שבין אדם לחברו ובין אדם לאלוקים. צדק בלעם: עם ישראל יוצא דופן.

על כן, טעות מרה היא להגדיר את היהודיות כעניין אתני - נגדיר אתני כאשר נגדיר. אם אתניות היא צורה של תרבות, הנה היהודים אינם אתניות אחת אלא רבות. הרי החברה היהודית בישראל היא אנציקלופדיה חיה של כל אתניות, כמעט, על פני האדמה. אם אתניות היא מילה אחרת לגזע, הרי היהדות כאתניות לא הייתה מאפשרת גיור, שהרי גזע אי אפשר לשנות.

עם ישראל "לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" במובן זה שלאומיותו אינה עניין של גיאוגרפיה, של פוליטיקה או של אתניות. היא עניין של היענות לקריאה אלוקית להיות שותפיו בברית ולשמש מופת של אומה המתייחדת בדתה ובאורח חייה. אם נאבד זאת, נאבד את הדבר היחיד שהיה ונשאר מקור תרומתו היחידאית למורשת האנושות. כאשר אנחנו שוכחים את הדבר, ה' מארגן לנו, למרבה הצער, אנשים כמו בלעם שיזכירו אותו לנו בדרכם. מוטב שלא נזדקק לתזכורת כאלו.

1933. שני יהודים יושבים בבית קפה וינאי וקוראים עיתונים. האחד מעיין במקומון יהודי, השני ב'דר שטימר' הידוע לשמצה. "איך אתה מסוגל לקרוא את התועבה המצחינה הזאת?", שואל הראשון. חברו מחייך. "מה מספר העיתון שלך? אני אניד לך. היהודים מתבוללים, היהודים מתקוטטים, היהודים נעלמים. אתה יודע מה מספרים בעיתון שלי? היהודים שולטים בבנקים, היהודים שולטים בעיתונות, היהודים שולטים באוסטריה, היהודים שולטים בעולם. יידי, אם חשקה נפשך בחדשות טובות על היהודים, קרא תמיד את העיתונים של האנטישמים".

בדיחה ישנה ועצובה. אבל יש לה יסוד ויש לה היסטוריה, וההיסטוריה הזאת מתחילה בפרשת השבוע. כמה מן הדברים היפים ביותר שנאמרו אי פעם על עם ישראל יצאו מפיו של בלעם: "מי מְנָה עֲפָר עֵצֶק... וְתָהִי אֶחְרִיתִי כְּמָהוּ... מַה טָבוּ אֶהְלִיךְ עֵצֶק, מִשְׁכַּנְתִּיךָ, יִשְׂרָאֵל! ... דֶּרֶךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב וְקָם שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל".

בלעם לא היה אוהב ישראל גדול. משלא הצליח לקלל את בני ישראל, ומפיו יצאו ברכות, זמם תוכנית אחרת, מוצלחת. הוא הציע שנשים מאביות יתנו גברים מבני ישראל, וכאשר ילכדו אותם ברשת הזימה ייחיו אותם גם לעבודה זרה. עשרים וארבעה אלף איש מתו במגפה שהכתה מיד בעם (במדבר כה; במדבר לא, טז). חז"ל מנו את בלעם בין שבעת אישי המקרא היחידים שאין להם חלק לעולם הבא.

הכנס למורשת הרב יוסף קאפח זצ"ל

ד"ר בנימין גזונדהייט שליט"א
רופא וחוקר רפואי, בית החולים הדסה עין כרם ימות המשיח במשנתו של הרמב"ם

הרב ד"ר יוחאי מקבילי שליט"א
מפעל משנה תורה
הרלוונטיות עזת-המבע של "מורה הנבוכים"

הרה"ג יעקב אריאל שליט"א
רב העיר רמת גן
שלמות המוסר והאמונה

הרה"ג רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קרית אונו וחבר מועצת הרבנות הראשית
דרכו של מארי בהשגותיו

הכנס יתקיים ביום שני "ט תמוז תשע"ט (22 ביולי 2019) בין השעות 20:00-16:30 בבית הכנסת ישורון רח' המלך ג'ורג' 44 ירושלים

הציבור מוזמן, הכניסה חופשית
הכנס יתחיל בזמן הקהל מתבקש להקדים
חניה בתשלום בחניון בית אבי חי

תפילת ערבית

השקת מורה הנבוכים - חלק שני - בהוצאת מפעל משנה תורה

1.00 WATT

תעודה מטעם משרד החינוך

עידן חדש בהנחיית הורים

בואי לגלות ולהשפיע

נפתחה ההרשמה

תכנית ייחודית להכשרת מנחות הורים מבוססת על תורת הנפש על פי החסידות. הכשרה המשלבת תהליך מרתק בפיתוח מודעות שתעניק לך ביטחון, ידע וכלים מקצועיים להנחות הורים המתמודדים עם אתגרי החינוך בעידן החדש. תעודה מטעם משרד החינוך אגף שפ"י

הירשמי עכשיו:

03-9602350-2-3-4

askila@rivka.org.il | פקס: 03-9602356

מכללת "בית רבקה" כפר חב"ד ב' 03/9602350 WWW.RIVKA.ORG.IL

בס"ד

הטובים לקולנוע

אסתגרים לטוב הפתוח

שבוע פתוח

למתעניינים במסלולי קולנוע / משחק

בין התאריכים: 1.8 - 28.7 (כ"ה תמוז - א' אב)

- מלגות גבוהות
- שי אישי לכל משתתף
- קמפוס נפרד לגברים ולנשים
- תעודה מטעם האוניברסיטה הפתוחה

האוניברסיטה הפתוחה

08-9156001

התקשרו עכשיו:

בית הספר לקולנוע יהודי

תורת החיים יוצרים. משנים. משפיעים.

בית צבי מיתר

050-8684028

כמי שנמצא כבר יותר מעשרים וחמש שנים בחדרי עריכה ובמערכות חדשות, ראיתי את לידת הסערה לנגד עיניי, זה קורה כמעט כל שבוע, משהו קורה ומקבל מיד כותרת שזהו... זה הסקופ שיפיל את העולם, ישנה את המציאות, אין אין כזה...

צבי יחזקאני

סערה במגזר

בכל פעם שמישהו שואל אותי לגבי סערה חדשותית, אני מציע לו להזכיר לי את זה עוד שבועיים ונראה מה באמת המצב. עוד שבועיים הוא אפילו לא יזכור ממה הוא התרגש. מהאיום האיראני? מעוד גננת שהתעללה או מעוד מעשה שחיתות שנחשף. נכון, מדובר בעובדות שאכן קרו, אז מה? מה הקשר אליך בכלל?

לראות את החדשות כימה שקורה היום? זה להיות שפן ניסיונות של רייטינג, שפן ללא זהות פנימית. אנחנו מתרגשים מהאינטרסים הכלכליים של כלי התקשורת. עורך החדשות משווק אותן בצורה שתגרום לך להזדהות איתן, להיידבק, לקשור את חייך בגורלן. אתה עוד עלול להגיע למסקנה, שאם יש כל כך הרבה חדשות רעות אז אולי אני רע.

ובאמת הכל הפוך! אתה טוב, המציאות שסביבנו היא טובה ורעה גם יחד, לך יש את הזכות להתבונן במציאות כמו שאבותיך ראו אותה, שהכל מאיתו יתברך ולטובה, ואין כל חדש מאז החדשות שדווחו לנו בתורה, רק השמות התחלפו.

הצגה מבוימת היטב

למה אני כותב בכלל על "הסערה" ועל הריגושים שהיא מציעה? כי בשבועות האחרונים יש סערה במגזר בעלי התשובה, בעל תשובה מאוד מוכר החליט שקשה לו מדי אחרי עשרים וחמש שנה וזהו, הוא מפסיק לעבוד את השם ולהיות דתי.

אני מאמין שבכל יום, כמו שיש כאלו שמצטרפים להכרה שיש בורא לעולם ויש להם ייעוד גדול בתור יהודים, יש גם כאלה שמחליטים למרוד בהשם יתברך. מה לעשות, זה העולם שלנו. נו אז? מה חדש באותו בחור שהחליט לעשות סלטה הפוכה?

עושים על הגב שלנו קמפיין, מישהו יצר את הסערה הזאת בשביל להרוויח כסף או אינטרס אחר. להסכים "לסעור" זה להיות פראיר בסיפור של מישהו אחר. גם אם ההסבר שלו יעניי "מנומק ומוסבר ועף ברשת" וגם אם אלו עובדות שאכן קרו, כדאי לשאול את עצמי מי החליט בשבילי שזה מסעיר אותי.

נדמה לי שהוא לא הראשון שמחליט לומר להשם יתברך שהוא מפר את הברית איתו. יותר כואב לשמוע על זה שהוא גם החליט לזרוק אישה ושבעה ילדים ולפגום סופית בכל צדדיה של הברית. אולי זה הסעיר אותו והוא חשב להסעיר אותנו כחלק מאותה הצגה מבוימת היטב. הרי כאלה שעשו את זה קודם.

אבוא גם מחר

לא רק לבעל תשובה קשה, לכולנו יש קולות בפנים שרוצים לזרוק הכל. קולות של ילד שמחפש ריגושים ולא מבין לאיזה עולם הכניסו אותו. אבל איפה המבוגר שמבין את התכלית בעולם ומבין מה היא ברית ושמירת ברית עם השמים ועם החלקים האחרים בתוכנו וסביבנו. המבוגר שמבין שאי אפשר להיות כילד בלי גבול, שכל המתנות בעולם מגיעות עם גבול ששורטט בתורה ונצבע בהלכה.

קשה? כן. לכולנו קשה. בגלל שאני לוקח אחריות ומבין שזה העניין. כשקשה וכואב אנחנו מתקרבים. לא כי אנחנו מחפשים ריגושים, אלא בגלל שאנחנו מחפשים קרבת אלוהים.

זו רק חוויה אחת ואילו המציאות היא שמחר נקום בבוקר, נסתכל לשמים ונבין שיש שם בורא לעולם. נלך לשחרית, נקשור תפילין, נלמד משהו וביער נאמר להשם 'קשה לי, אבל אני לא עוזב. כי אבא שלי, אברהם, עלה על הרעיון הכי חזק בעולם ואני ממש מרגיש את זה בלב שלי'. הליכה ארוכה וסבלנית בדרך העולה אל אותו הר. שם אנחנו קושרים ברית אמת עם השם ועם האישה, הילדים והחברים.

אנחנו הולכים אל הייעוד שלנו. ואם אני רואה כותרת בעיתון עתיק "סערה" - בלעם ובלק זוממים להמטיר קללות נוראיות שלא נצפו כמותן בשום רדאר - אזכור לחייך ולהזכיר לעצמי שזה כבר קרה, כל ההפחדות האלה, ויש השם - בעולם והוא בטח יהפוך הכל לברכות ושכלל סערות יש בנפש. בעיתונים זה כנראה עוד מחזור של מוח זר. אבל אני... אני קשור להשם יתברך, תודה השם, אני גם אבוא מחר.

גב. הטור הזה הוא לא תגובה לכלום. הוא חיזוק יומי שלי לעצמי לנוכח "הסערה במגזר"

תשמע, מה שקרה זה ממש וואאו. לא היה כזה דבר. לראשונה זה קורה. שומר שמיים... "סערה במגזר", זו הדרך לתת כותרת רועשת, לצעוק שזה חדש וממש נולד הרגע.

פעם הכרתי עורך חדשות במגזר שסיפר שכל כותרת שניה שלו היתה "סערה במגזר". אז רגע, מה באמת היה שם, היו שם כל כך הרבה סערות או שמישהו מתרגש בכל פעם מחדש ואז זוהי סערה? או שמא, זה לא מרגש ורק אנחנו מחפשים ריגושים?

אני מהמר שברוב המקרים הסערה לא ממש סערה, המציאות לא מתמוטטת מהאייטס "המטלטל" או מהנושא "המוזעזע". זה אנחנו שמחפשים ריגושים. אם מעט משעמם לי, בטח בחדשות מעניין ומסעיר. אז אני עולה על סערה תורנית, מרגיש מעודכן ומתרגש בהזדהות או בסלידה. עד שפתאום הקרוסלה מפסיקה, ישנו שקט, ואז במקום לפגוש את המציאות האמיתית אני יוצא לעוד סערה.

כמי שנמצא כבר יותר מעשרים וחמש שנים בחדרי עריכה ובמערכות חדשות, ראיתי את לידת הסערה לנגד עיניי, זה קורה כמעט כל שבוע, משהו קורה ומקבל מיד כותרת שזהו... זה הסקופ שיפיל את העולם, ישנה את המציאות, אין אין כזה... ואז? כלום. כמו עוד ריגוש שהיה וחלף, אתה נשאר מתוסכל על החוף, לא מבין מה היה כאן. התרגשתי באמת? או שניצלתי את תמימותי ועשו עלי עוד סיבוב? מה היה כאן?

אולי אני רע

רוב העולם בוחר בעוד משכך כאבים בדמות מהדורה נוספת של 'חדשאו', משהו שבין חדשות לשואו. אופציה אחרת היא לא לוותר על המציאות שאני חי, ואז לפגוש את המצב האמיתי שלי שהוא יותר אפור ויותר כואב אבל גם יותר אמיתי ויותר קרוב לאמת ולהשם יתברך. במקום להתחיל לחשוב מבחורין והלאה לחללים מרחיקים, אני חושב מבפנים, ולפי הצורך יוצא עם זה החוצה.

SILHARA DESIGN

דמיון נובע

להקשיב לאין-סוף שבתוכי

השבוע!
ערבי לימודי חוויה
יחודיים.
מקומות אחרונים

כל התשובות נמצאות בנפש, בואו ללמוד איך לגלות אותן

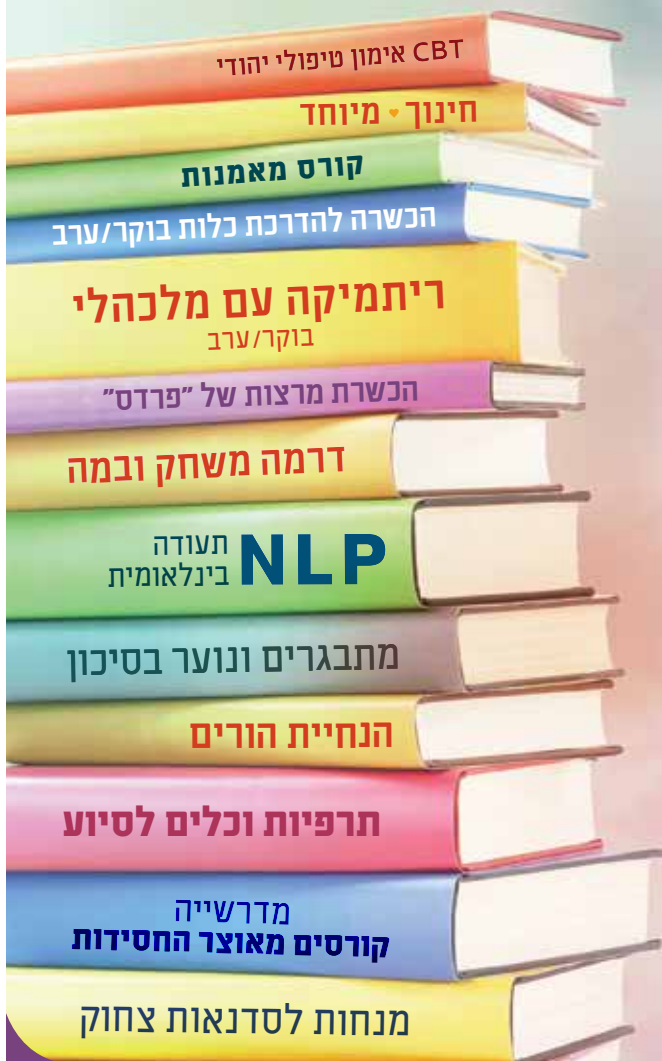
ההרשמה בעיצומה לקורסי מכון דמיון נובע

ירושלים. תל אביב. צפון (קריות)

להרשמה חייגו למכון: 02-5099660 | כנסו לפייסבוק [f](https://www.facebook.com/dimyonovea) dimyonovea.com

רק תבחר מה מתאים לך!

© creative מיד

לימודים ב'אשכילה'
הכי מקצועי. הכי מהדרין.

מכללת "בית רבקה"
סמינר לחינוך ולהכשרת עובדי הוראה
כפר חב"ד

ההרשמה
עכשיו: <

03-9602350-2-3-4
פקס: 03-9602356
askila@rivka.org.il
www.rivka.org.il

הכנסה -

בשביל המקדש

הרב אורי סמט	15:30
האם הארון היה בקודש הקודשים בבית שני?	
הרב מנחם מקובר	16:15
מסתרי ארון הברית	
אסף אברהם - ארכיאולוג	17:15
ירושלים והר הבית בראשית ימי האיסלאם	
אבידן ויצמן	18:15
"התאהבתי בהר דרך הרגליים" - סיפור אישי	
הרב מיכי יוספי	19:00
יאשיהו המלך ציוה וגנזו במקום שבנה שלמה	

הכניסה חופשית ישיבה נפרדת

ט"ו תמוז (18.7) | מכללת אמונה, רח' בית לחם 104, ירושלים

הרשמה מראש ב 02-9666177 או yeda@hamikdash.org.il

עם הקוקו והסרפן

ששוחח איתי בדמדומי השבת, למשל - אמר לי שהדבר הראשון שהוא עשה היה לטלפן למוסד צדקה כלשהו ולתרום להם כסף. זה מה שהצטייר לו בראש כדבר הראשון שהוא צריך לעשות עבור זה שברא אותו. לא לפנות אליו, אפילו לא לפתוח ספר תהילים, אלא לפרוס יד לצדקה. וזה מקסים, מאוד אפילו, אבל זה חידד אצלי את ההבנה שגם אם מלמדים בבתי הספר על התורה והחגים, ואפילו בתקופה שבה הטלוויזיה מוצפת אינספור תוכניות כאלו ואחרות על חיי הדת, ההבנה האמתית של מה עומד מאחוריה, אותה מציאות שאנחנו רגילים אליה כל כך כמו שבת, בית כנסת, תפילות או שיעורי תורה, היא לפעמים נסתרת עד מאוד.

ואולי בדיוק בגלל זה יש אמת מידה מסוימת שנצרכת מאיתנו, בהיותנו אלו שמסתופפים בבתי מדרשות וזוכים להכיר את דרכו - וזה מסתכם בהרבה יותר מאשר השאלה אם קמנו לאדם מבוגר מאתנו ופינינו לו מקום באוטובוס, או האם סייענו לאישה מבוגרת לחצות את הכביש.

ולעננים יתן חן

סיפור שלישי ואחרון: לא מזמן, רגע לפני שהתפזרנו אחרי שלושה ימים של קורס ארוך מטעם העבודה, ניגש אלי אחד הנוכחים והסביר שאחרי הימים שהעברנו בסדנה הוא מרגיש מספיק בנוח כדי לשאול שאלה שמטרידה אותו מאוד - "יש לי חבר טוב, אנחנו מכירים כבר מהגן, עשינו הכל ביחד, לפני תקופה הוא חזר בתשובה ועכשיו אין לי מושג איך לדבר איתו, או מה מקובל לומר במצבים כאלו".

הסברתי לו שבסופו של יום דבר לא השתנה ביניהם, שהם עדיין חברים, הדבר היחיד שהשתנה הוא הקרבה המחודשת של אותו החבר עם משהו אחר שהוא אמנם גדול מכולנו וטוב מכולנו, אבל אם הוא רק יידע לכבד את החיבור החדש של החבר שלו, לא רק שהחברות ביניהם לא תדעך, היא יכולה אפילו להעמיק ולגדול; ואני עדיין זוכרת איך בשעה שהוא התרחק והלך לדרכו, ראיתי אותו נאנח באנחת רווחה, כאילו אבן גדולה שהכבידה עליו נגולה מלבו.

...

בפסקה מתוקה עד מאוד כותב הרב מנחם פרומן זצ"ל: כשמישהו בא אליך בענווה ובפתיחות, הוא מוצא חן בעיניך. הוא מעורר בך את הרצון להיפתח אליו. ענווה גוררת ענווה. לעומת זאת, אם הוא בא אליך בכוח, לוחץ אותך וצועק עליך - אתה מיד תגיב בתוקפנות [...]. ענווה חוקקת מקום בלב מי שמולך. אם תבוא אליו מתוך פניו מקום בלב אליו - הוא יקשיב, יפנה לך מקום בלב שלו.

ככל מקום ובכל רגע, בלימודים, בעבודה, בסופרמרקט ואפילו עם הבריסטה שמכין לך קפה, כולנו - לא רק אנשי הרבנות, משגיחי הכשרות, או המורים בבתי הספר - אלא ממש כולנו, נציגים של משהו גדול מאיתנו. וכדי לייצג אותו ואת תורתו בכבוד, לעשות לו נחת ולהיות כתובת לקבל מהאור שלו שלעצתם מרגיש שגנוז רק למי שמכיר אותו, אנחנו נצרכים להיות במוכנות ללב פתוח, לענווה גדולה ולהארת פנים. כי "כְּשֶׁפָּנּוּ מְאִירוֹת בְּהַזְדַּקְכוֹת", כותב רבי נחמן, "אִיזוֹ יוֹכַל הָאָחֵר לְרְאוֹת פְּנֵי פָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמַרְאֵה וּלְהַתְחַרֵּט וְלִשְׁוֵב, בְּבַחֲנֵית: 'לֵב שֶׁמֶח יֵיטֵב פָּנִים'".

יש חשיבות כל כך מכריעה להבנה שכשאדם שמתהלך עם יראת אלוקיו על ראשו, כדאי מאוד שעד כמה שאפשר היא תהיה גם נסוכה על פניו. מפני שיש קורס לפסיכומטרי, וקורס לדיני עונשין וקורסי גמול השתלמות עד בלי די, אבל יש קורס אחד שגם אם לא תכננו להירשם אליו, אנחנו שותפים לו כל חיינו - הקורס לשליחות מעשית, והוא מחייב אותנו דרך קבע להבין שהמעשים שלנו נראים לא רק בשמים, אלא גם ואולי בעיקר, כאן.

סיפור ראשון: זה קרה שעה לפני שבת, ביד אחת החזקתי את מייבש השיער ובשניה ניסיתי לגהץ חולצה, שילוב שככל הנראה רצוי שלא לנסות באף בית. כשפתאום הפלאפון צלצל ועל הצג הופיע שם של בחור שלמד איתי באוניברסיטה. לא שמעתי ממנו שנים, הוא פתח בהתנצלות על השעה המאוחרת ואז הסביר שהוא מטלפן אלי בתור האדם הדתי היחיד שהוא מרגיש מספיק בנוח איתו, כדי לפתוח מולו את השאלה שמנקרת אצלו בראש כבר כמה ימים. "נדמה לי שיש בורא לעולם" הוא אמר בדרמטיות, ואז הוסיף במבוכה עמוקה: "כלומר, כן. אני חושב שיש. אבל אין לי מושג מה אני אמור לעשות עם זה עכשיו".

לנסות להשיב לאדם שלא היה קרוב לדת בשלושת העשורים הראשונים לחייו על שאלה כזו, זו משימה גדולה בכל רגע ביום, בטח כשאת שעה לפני שבת, בטח כשהשיער שלך עדיין לא מסודר ובטח כשהחלות ששמת בתנור מאותתות לך שעוד רגע אחד והן הופכות לטוסט.

עמדתי מול המראה, הישרתי מבט אל עצמי, ושאלתי בדממה מה חשוב לי יותר - השיער, או הלב הפועם שנמצא מעבר לקו עם צמא לא מוכר ואלף סימני שאלה. ידעתי שאם אני אומרת לו עכשיו עד כמה הטיימינג שלו לא מוצלח ומנתקת ברגע הזה שבו הוא כל כך צריך מענה, ואחרי שהוא אזר את האומץ, יש סיכוי שהוא לא ישאל שוב שאלות, ואני לא אוכל להביט שוב על עצמי במראה באותה הדרך.

כיביתי את המגהץ, התנור והמייבש, ובמשך שלושת רבעי השעה הבאה הקשבתי לו, מנסה כמיטב יכולתי לענות בעדינות הנצרכת, לרחשי הלב הלא מוכרים של בן זוגי לשיחה. רק כשהכנסתי את השבת עם שיער רטוב וחולצה מעט מקומטת, עצרתי לרגע להרהר כמה פעמים במהלך חייו יוצא לאדם להיות שותף לרגע הפלא הזה בו אדם מגלה את בוראו.

כָּל מָה שֶׁחֲשׂוֹב, לֹא מְדַבְּרִים עַל זֶה כְּמַעֵט

סיפור שני: אי שם לפני שנים, בקורס ההכנה לבחינה הפסיכומטרית, נפלה בחלקי הזכות להיות הבחורה הדתיה היחידה בכיתה שמנתה כארבעים תלמידים. היינו כיתה די מלוכדת, חברות שנוצרה על רקע אחוות האומללות הקולקטיבית ששררה בה דרך קבע, ועדיין יצא שאף לא אחד מהתלמידים בכיתה עלה על העובדה שאם אני מברכת, נוטלת ידיים ולובשת דרך קבע חצאיות, המשמעות היא שאני מה שנקרא 'דתיה'. עד שיום אחד, בשלב מתקדם מאוד, כשהקבוצה רצתה לקבוע קבוצת לימוד לערב שבת, הסברתי שאני לא אוכל להגיע מפני שאני שומרת שבת ודממה נפלה בחדר.

רק בהפסקה הבאה, כשירדנו קבוצה גדולה של חברים בתוך מעלית עמוסה לעיפיה ואחד מחבריי לקורס שאל אותי בקול רם מדי, אם הבגד שאני לובשת נקרא "סרפן" או "שמלה", שאלה שיצרה שייח ערני בין כל הנוכחים על ההבדלים האופנתיים בין שני סוגי הבגדים, הבנתי פתאום שככל הנראה קבוצת החברים היקרה שלי, לא בדיוק יודעת מה לעשות איתי או עם האמונה שלי שיצאה לאור.

אפשר כמובן לבטל את המקרה הזה בהינף יד ולקבוע שזה רק קרייז משעשע, נדמה לי שכך גם אני עשיתי בזמנו, עד שזה חזר על עצמו, שוב, כשבקורס לדיני עונשין שעשיתי באוניברסיטה, אחד הסטודנטים המבריקים בכיתה גילה שאני דתיה מבית ושאל: "רגע, מה זה אומר בעצם? אז כמה חצאיות יש לך בארון?" (שאלה שמהדהדת עד עצם היום הזה בראשי, שכן במרוצת השנים אותו סטודנט הפך לחוזר בתשובה מהאדוקים ביותר שיצא לי להכיר).

נדמה לי שאולי מפני שאנחנו חיים במציאות שבה הבורא נוכח כל כך בחיינו, קל לשכוח שיש כאלו שמכירים אותו פחות. אותו הבחור

SCE

המכללה האקדמית להנדסה ע"ש סמי שמעון

מהנדסים לעולם טוב יותר

יום פתוח להנדסה 19.7.19

בואו לגלות סביבת לימודים ייחודית
תוך התנסות בכפריקטים מעולם
ההנדסה כבר בסמסטר הראשון.

מלגת שכר לימוד מלאה לשנת הלימודים
הראשונה לזכאים/ות.

- הנדסת תעשייה וניהול - תואר ראשון ושני
- הנדסת תוכנה - תואר ראשון ושני
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה - תואר ראשון ושני
- הנדסת מכונות
- הנדסה כימית
- הנדסת בניין
- מכינות קדם אקדמיות ייעודיות

שכר לימוד אוניברסיטאי

באר שבע | אשדוד
1-800-207-777

הרב יאיר פרוק, רבה של עמונה-עמיחי

להבין או לא?

הספר 'סיפורי מעשיות' של רבי נחמן מברסלב הוא ספר ייחודי בין כל ספרי החסידות. הסיפורים שסופרו בחסידות היו בדרך כלל סיפורים על אודות מעשי צדיקים, מה שאין כן סיפוריו של רבינו. מה הם, אם כן, סיפורי מעשיות? "נשמע מפיו הקדוש בפרוש שהמעשיות שספר הם חדושים נפלאים ונוראים מאד, וראויים לדרשם ברבים". מכאן אפשר ללמוד שלא מדובר כאן בסיפורים בלבד, אלא בדברי תורה המלוכשים בלשון של סיפור.

לאחר שסיפר רבי נחמן את 'מעשה בבן מלך ובן שפחה' אמר דברים עוד יותר מפורשים על מהותם וטיבם של הסיפורים: "אחר שספר זאת המעשה, ענה ואמר דברים אלה: בדורות הראשונים, כשהיו מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון קצה". רבינו מסביר שהוא לאמיתו של דבר ממשיך כאן דרך קדומה של לימוד פנימיות התורה, "בלשון קצה", קרי - בצורה של סיפור ומשל. זאת הסיבה שרבי נחמן ותלמידו רבי נתן דקדקו מאוד בכל מילה ומילה בסיפורים. בלשונו של רבי נתן בהקדמה לספר: "כי זאת לפנים בישאל על הגאולה ועל התמורה, כשהיו רוצים לדבר בנסתרות ה' היו מדברים בדרך חידה ומשל, והלבישו סתרי תורה, גנזו דמלכא, בכמה וכמה לבושים מלבושים שונים".

האם רבי נחמן התכוון שיפרשו את הסיפורים? יש מקומות בהם נראה שרבי נחמן סבר כי יש לקרוא את הסיפורים עצמם, בלי לפרש, ובכך הם משפיעים בצורה הטובה ביותר על נפש האדם: "אמר לענין הספרי מעשיות שספר, שטוב יותר היה לבלי לגלות בהם שום רמז להיכן הם מרמזין, כי כשהדבר נסתר יכולין לפעול בו יותר מה שצריכים". לפי תורה ס' בליקוטי מוהר"ן, נראה שיש לכך כמה סיבות. האחת, יש לצמצם את האור הגדול של רזי התורה הצפונים בסיפורים, ולהלביש אותם לפי מדרגת האדם. בלשונו: "לזה שהיה בשנה ובחשך זמן רב, כשרוצין להראות לו פניו ולעורר, צריכין להלביש לו את הפנים בספרי מעשיות, כדי שלא יזיק לו פתאם האור".

סיבה נוספת הרמוזה שם היא שסיפור כמו סיפור, בלי לנסות לפרשו, נכנס לנשמה כפי שהוא, על שלל הדמויות המצויות בו, ועושה שם את פעולתו בחשאי, ובכך 'עוקף' מחסומים ומסננים בנפש: "והטעם השלישי, כי החיצונים האוחזין בו, לא ינחו אותו לצאת. על כן צריך להלביש את פניו, כדי לשנותו, שלא יהיו מפירין בו". שמיעת הסיפור כפי שהוא, בלי לנסות לפרשו בשלל, יוצרת מעין 'הריון' רוחני בנפש, שאט אט מבשיל ועושה את פעולתו. טעם אחר ופשוט הוא החשש שיהיו אנשים שיפרשו את הדברים בצורה שאיננה נכונה, בלשון רבי נחמן: "כדי שלא יתאחזו החיצונים בו".

מאידך, יש מקומות בהם משמע שרבינו רצה שנעסוק בפרוש הסיפורים. כך למשל הוסיף ואמר בסוף מעשה בבן מלך ובן שפחה: "מי שפקי בספרים, ולבו שלם, יוכל להבין הפרוש... אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן". ונראה לומר, שהיות שכאמור מדובר בסתרי תורה, רבי נחמן רומז כאן לאמור במשנה בחגיגה: "אין דורשין... אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו". היכולת לפרש את לבושי המשל, תלויה במדרגת האדם ועומק תבונתו. ההבנה מדעתו של אדם, וכאמור - יש להדגיש - הראוי לכך, יכולה להוביל לביאורים רבים ושונים, על הרבדים הרבים של ההסתר והגילוי הגנוזים בסיפור, ומאפשרת לכל אחד להבין וללמוד כפי רמתו ומדרגתו. בלשונו של רבי נתן במכתב לבנו: "כי דברי רבנו זכרוננו לברכה פפטיש יפוצץ סלע, וכל דברי מתחלקים לכמה טעמים בלי שעור".

עוד נראה שיש עדיפות לפרש את סיפוריו של רבינו מתוך דברי תורתו בספריו האחרים, בפרט - ליקוטי מוהר"ן. וכפי שרמז פעם אחת בלשונו: "כל תורה יש לה מעשה". כל הלומד את הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן יודע כי גם שם מוטלת על הלומד מידה לא מבוטלת של 'מבין מדעתו', כיוון שמרובות שם ה'בחיונות'. דרשותיו של רבינו עוברות מ'בחיונה' ל'בחיונה', והלימוד מצריך אותנו להתבוננות פנימית ועיון רב. אמנם, במובן מסוים דווקא קושי זה מקרב מאוד את הסיפורים והתורות, מפני שאפשר למצוא בשניהם 'בחיונות' דומות, קרי - אותם סמלים ודימויים שהשתמש בהם רבינו בשני הספרים, ובכך למצוא פתח לביאור הסיפורים. בדרך זו השתדלנו ללכת, וללקוט מעט 'שערות של זהב' (כפי שיבואר בשבוע הבא) מתורתו של רבינו.

כנות היא שם המשחק

צילום: דביר קרו

כשמרדכי גרנביץ' עבר להרצליה פיתוח הוא החליט להשאיר בחוץ את כל התוויות. מצויד בגיטרה, תורות של רבי נחמן ודיבור כובש הוא מנסה ליצור סינתזה בין מסגרת לספונטניות, בין התורה והחיים. עם הוצאת ספרו, נפגשנו להתוועדות ושיחה על מפגש וקשר, על עבודת ה' בלי חציצות ובעיקר - אותנטיות בין אדם למקום ובין איש לרעהו.

דרור יהב

יום

שישי אחד הגיע מרדכי גרנביץ' לסופר השכונתי הסמוך לביתו שבהרצליה פיתוח. החלות היו מונחות בקרטון פתוח ללא פרטים מזהים, והוא לתמו ניגש לקופאית ושאל מאיפה הן. עם כובע בייסבול, פאות ארוכות וזקן, הוא לא נראה דומה לקהל הרגיל בסופר. הקופאית פנתה בצעקות לקופאית הראשית, שפנתה למנהל, ובירור קולני החל. "לא עיכבתי אף אחד בתור, אבל בינתיים סיננה מישהי בתור המקביל, 'זה לא מהר סיני'. קופאית מקופה אחרת ענתה לה 'את לא רואה איזה פאות יש לו? הוא דתי', ומישהי מהתור שלי שאלה: 'תגיד, מה כבר יכול להיות בחלות?'".

גם אם בסוף שמר את זה לעצמו, הוא רצה לצעוק: "חוץ מפאות וזקן יש פה בן אדם, את יודעת? אולי יש לי בעיות רפואיות, אולי סבא שלי פגוע אישית מהמנכ"ל של אנג'ל, אולי אני סתם משוגע עם הפרעות הכשר? אפשר לדבר אם זה ממש מעניין אותך, זה יותר נחמד מלסגן סינונים מול כולם".

הסיפור הקטן הזה מופיע בספר החדש שהוציא לאחרונה, 'ספר האהבה והשיגעון' (הוצאת דברי שיר), וממחיש את המסר שגרנביץ' מנסה להעביר לא רק לגבי דתיים אלא לגבי כולנו. "אולי כדאי לקלף את ה'לבושים' ואת כל מה שאנחנו מחליטים ו'יודעים' על מי שמולנו?", הוא כותב. "אולי נפסיק כל הזמן להגיב לסטריאוטיפ המקובע לנו בראש ופשוט נכבד, נאהב, נפתח את הראש לדברים חדשים, לאנשים שונים?".

יושב מולך בן אדם שהוא לא בעד ולא נגד

נראה שגרנביץ', 36, לקח את מה שהרגיש בסופר בתור פרויקט. הוא ואשתו, אילנה, מעצבת אופנה במקצועה, הספיקו לנדוד הרבה. "כשגרנו בגוש קטיף, הרבה לפני ההתנתקות, הייתי יורד לנגן כמעט כל ערב בבסיסים. באו הרבה חיילים וחיילות ונוצרה אווירה טובה ושיחות עמוקות. כשהבת הבכורה שלי נולדה התקשר המג"ד בעצמו לאחל לי מזל טוב.

"אבל כשהתחילו דיבורים על נסיגה היו מסביב קריאות לסירוב פקודה וכל האווירה היתה מאוד טעונה. אבל דווקא אז נוצרו כמה מפגשים שבהם פתאום פגשנו את החיילים עצמם, וקלטתי שיש פה חוסר תקשורת בסיסי. יושב מולך חייל שהוא לא נגדך ולא בעדך, סתם בנאדם שרוצה לצאת לסוף שבוע עם המשפחה והחברים שלו. הוא בכלל לא מבין מה אתה רוצה ממנו, למה ועל מה לסרב פקודה? הבנתי שמה שהיה בשיח שלנו עמוס אידיאולוגיות. איפה קורה סתם מפגש, של אחים שחיים ביחד?"

המשפחה התגלגלה הלאה ואחרי כמה שנים בחברון, החליטו במשפחת גרנביץ' לחפש מקום אחר, שבו "ה'לוק' של השכנים יהיה שונה משלנו. לא לבוא עם אג'נדה פוליטית, פשוט לחיות ביחד, לייצר מרחב של שיח בלי החומות של המשקפיים המגוריות".

שלה פייסבוק

גרנביץ' הוא יוצר, זמר, מלמד חסידות ובעיקר - מתוועד. לדרך שלו בפייסבוק יש אלפי עוקבים, והספר הנוכחי הוא ליקוט של קטעים שהתפרסמו בו ובפורומים אחרים. מופיעים בו קטעים במגוון נושאים: זוגיות, משפחה וחינוך ילדים, אינטרנט והחברה הדתית והחרדית, סיפורים בפרווה, קטעי שירה ואפילו - מה אפשר ללמוד לחיים מקובץ אקסל.

"בדרך כלל סופר רציני יושב וכותב שנתיים-שלוש כשיש כותרת כלשהי שמדריכה אותו בנושא כלשהו, אבל הספר הזה לא נכתב באופן מסודר. חלק מהקטעים התפרסמו ברשת, חלקם בעלון 'שבתון', ובשלב מסוים התחילו להגיע אלי מיילים ששואלים 'למה אתה לא מוציא ספר?'. שמחתי אבל לא לקחתי את זה ברצינות. עוד הודעה ועוד הודעה גרמו לי להבין שאולי יש פה משהו. עשיתי בדיקה: פתחתי קמפיין לגיוס המונים אבל בלי לשגע אף אחד. שלחתי לחברים בקשה אחת עם אמירה ברורה שאף אחד לא חייב לי כלום, העליתי סרטון לדרך שלי וחיכיתי".

הקמפיין הצליח מעל המשוער והכסף גויס בהצלחה בפחות זמן ממה שהוקצב לו. אבל בשביל גרנביץ' היה מעניין לא פחות לגלות מיהם האנשים ששיתפו אותו בלאה. "כיוצר, אתה אף פעם לא יודע מי הקהל שלך באמת, זה מעין 'שלה לחמך'. כאן היתה לי הזדמנות לראות מי מרגיש שזה נוגע בו עד כדי כך שהוא מעביר את זה הלאה, והקשת היתה עצומה - רבנים חרדים, יוצאים בשאלה, דתיים, חילונים, אנשים על הרצף הדתי. הסתבר לי שהקטעים שיוצאים מנהמת לבי נוגעים גם באנשים שאורחות חייהם ואמונותיהם שונות מאוד משלי. בעיניי יש בחיבור הזה משהו מאוד מעניין וצבעוני".

כשקוראים את הספר מתקבלת תחושה חזקה של התנערות ממגזריות. מגזר זה כזה דבר רע?

"ממש לא. יש אנשים שטוב להם להיות חלק מבית מדרש או מקהילה מסוימת, ויש כאלה שפחות. זה משתנה לא רק מאדם לאדם אלא לפעמים גם אצל אותו אדם מתקופה לתקופה. אין לי אמירה נגד מגזריות, ואם זה טוב לך - מצוין. יחד עם זאת צריך להיות ערני לכך שההשתייכות למגזר לא תמחק אותך או את הילדים שלך. תראה מה קורה לפעמים עם הדור השני של בעלי תשובה שניסו בכוח.

"השאלה העיקרית בעיניי היא, מה קורה כשאתה פוגש מישהו שהוא לא מהמגזר שלך? האם יש לך שיח איתו או שהכל עובר דרך משקפיים פוליטיות ובין-מגזריות? אם אתה לא יכול לשים את המשקפיים בצד, אולי הזדהית יותר מדי עם הדימוי".

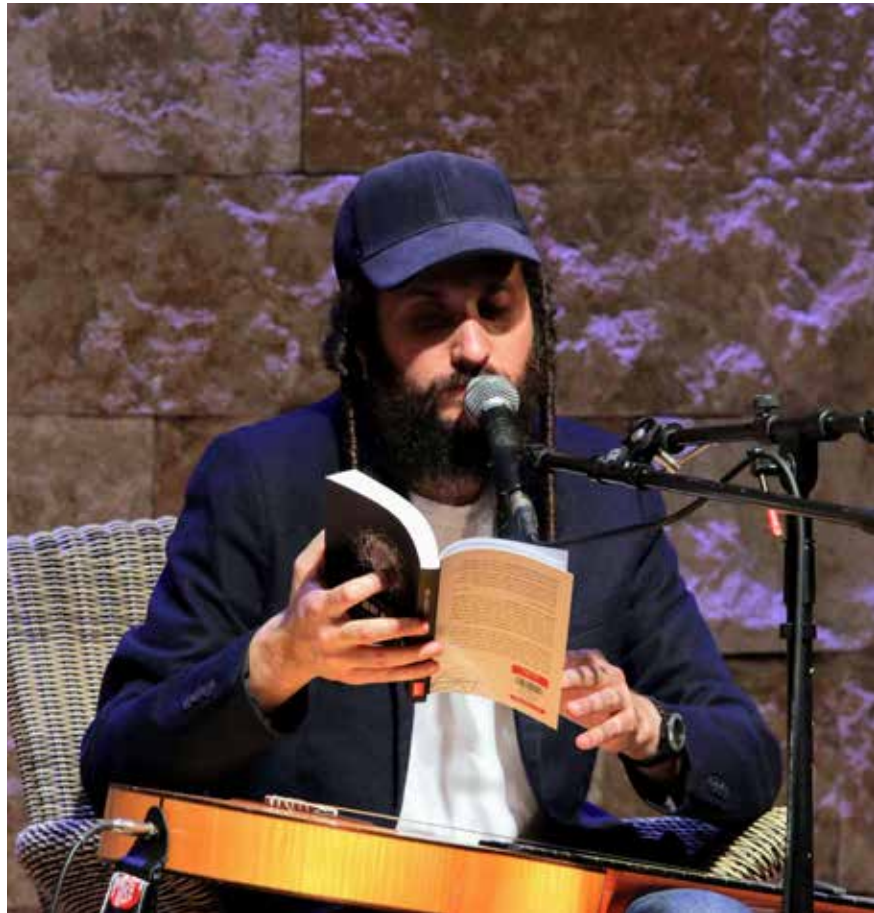
מה יישאר לך?

התובנה הזו נכונה לא רק למגזרים, אלא אפילו לרמה הפרטית של כל אחד. "לפעמים אדם עובד קשה כדי לשרת איזה דימוי, ואז מגיע משהו שלא מתאים לדימוי הזה והוא מרגיש לכוד, 'הרי אני לא כזה'. אבל אולי זה טוב לך? אולי אתה צריך לאמץ משהו מהסגנון הזה גם אם הוא נוגד את הדימוי שלך?"

"לפני כמה שנים שמעתי על בדרן מפורסם שימי התהילה שלו חלפו באכזריות. הוא סיפר על עצמו שהוא מכיר את עצמו רק בתור אדם שהולך ברחוב ואנשים שואלים אותו 'מתי התכנית הבאה שלך?' ומבקשים חתימות. הוא לא מכיר את עצמו בתור מישהו אחר, וכשלקחו לו את זה, לא היה לו עוד קיום. לכל אחד מאיתנו יש מקומות ששם אנחנו כאלה - מזדהים מאוד עם איזה תפקיד, אבל מה אנחנו בלי זה?"

הוא נזכר במעשייה של רבי נחמן על מלך שנותן לבנו את המלוכה, ובשיא המשמחה אומר לו: 'דע לך שאתה עתיד לרדת מהמלוכה. יש לי רק בקשה אחת ממך - כשזה יקרה, תהיה בשמחה. אם תהיה בשמחה, אני אהיה שמח; ואם לא תהיה בשמחה, אני גם כן אהיה שמח, כי סימן שאתה לא ראוי למלוך וטוב שירדת מהמלוכה.' "יש כאן מסר לכל אחד מאיתנו: אל תאחו בכותרת הזו שאתה מלך. אם אתה מתפרק כשלוקחים לך את זה, סימן שאתה לא בכיוון. אתה לא אמור להזדהות מדי עם התפקיד אלא פשוט לעשות את שלך".

ובכלל, הסיפור מעורר אצלו עוד שאלות. "שאלתי את עצמי, למה המלך אומר את זה לבנו עוד לפני שהוא מונה למלך? תחכה לרגע שבו הוא ייפול ואז תגיד לו להיות בשמחה. העומק כאן הוא שאתה לא יכול למלא את התפקיד שלך כשאתה כל הזמן עוסק בלשמר

צילום: יובל אריה

"זו היתה ערבית מהחלומות. כולו מרוכז, בוער באש להבה, הלוואי שבנעילה של כיפור אזכה להתפלל כך. שאלתי מי זה, ואמרו לי, 'אה, זה הרב ההוא... באותו רגע קיבלתי סטירה"

באחד התפקידים שלו עבד גרנביץ' כמגייס כספים עבור תלמוד תורה שעבד בו, והסתובב בקהילות יהודיות בעולם. שם קלט שהחיים בארץ הם סיר לחץ אחד גדול: "בכמה מקומות שבהם ביקרתי בחוץ לארץ הרגשתי שדווקא שם יש יותר אפשרויות לקשר בין יהודים מחוגים שונים. בבלגיה, למשל, אתה יכול לראות חב'דניק, ליטאי, חילוני ודתי יושבים ביחד לארוחת צהריים, מדברים בצורה הכי טבעית וצוחקים. יש בינינו כל כך הרבה נושאים משותפים, אבל בחברה הישראלית כל דבר נתפס דרך האידיאולוגיות. מצד אחד זה מראה על אכפתיות גדולה, אבל לפעמים זה נעשה מאוד אמוציונלי. אתה מסתכל על ההוא שעומד מולך דרך מאתיים פילטרים ושוכח שבקצה יש אדם".

זה נכון לא רק למתח שבין דתיים-חילונים, ימין-שמאל וכל השאר, אלא אפילו בתוך העולם הדתי. "אני זוכר שבצעירותי היה רב אחד שהלך קצת נגד הזרם והביע דעות יוצאות דופן, ואמרו עליו אמירות חריפות. לא הכרתי אותו באופן אישי, אבל הדיבורים הקשים נגדו חלחלו גם אלי. יום אחד ישבתי בבית המדרש. בחצות הלילה נכנס יהודי בעל צורה והתפלל ערבית. זו היתה ערבית מהחלומות. כולו מרוכז, בוער באש להבה, הלוואי שבנעילה של כיפור אזכה להתפלל כך. שאלתי מי זה, ואמרו לי, 'אה, זה הרב ההוא... באותו רגע קיבלתי סטירה. מי אני שאחשוב מחשבות על מישהו שבחיים לא פגשתי? זה היה ממש שיעור בענוה וצניעות".

עם ההומלסים בבתי אונגריין

כשאנחנו עוברים לדבר על נושאים כלליים יותר, גרנביץ' מתכווץ. "לומר את האמת, אין לי כל כך אמירות על מושגים גדולים כמו 'העולם היהודי', 'משבר החינוך', 'הנוער לאן?'. אני לא יודע להגיד משהו כללי לדור. העולם היהודי הוא דבר ענק, ואולי הספר שלי פונה באיזשהו מקום אל היחיד. אדם קורא ומוצא את עצמו, או שלא. יש מנהיגי ציבור שזה התפקיד שלהם, אבל אני לא יודע איך נדרשים לסוגיות כאלה וברוך השם שזה לא תחום אחריותי, כי אין לי תשובות. אחריות הולכת עם מחויבות, שאם רבי מכוון משהו לדרך מסוימת, הוא ייקח אותו ביד וילווה אותו עד הסוף".

אחרי מחשבה הוא משתף בעוד סיפור. "מה זה משנה מה אני חושב על תופעות, אידיאולוגיות ועצות לדור? מה שאדם עושה, זה בסוף מה שנחשב. בצעירותי התגלגלתי למאה שערים, ויום רביעי אחד התפללתי ותיקין בבית המדרש של ברסלב. בסוף התפילה ניגש אלי יהודי זקן וכפוף ושאל אותי, 'אתה פה בשבת?' אמרתי לו שיכול להיות. 'יופי, אני

אותו. זה כמו פוליטיקאי שכל מהותו היא לשמר את הבחורים ושיהיו לו הרבה מנדטים. הוא אומר שכולם את מה שהם רוצים לשמוע כדי לשרוד, בלי לחשוב מה טוב לעם.

"אבל בוא נצא רגע מהמלוכה והמילים המפוצצות. איפה זה פוגש אותנו בחיים? בבית, עם הילדים, באוטובוס. לפעמים הילד שלי רוצה משהו שאולי פחות מתאים לפווזה שלי, אז מה? בגלל שאנחנו לא כאלה? אני לא יכול להזין אותו במשפט אליו הוא זקוק?".

גם בב.מ.וו. יש ברקסים

מצד שני אי אפשר להתעלם מהכווה של מסגרות. קורח למשל חיפש מאוד את החוויה הרוחנית, 'כולם קדושים', ופתאום בא משה ומוריד את זה לפסים מאוד מעשיים וטכניים: ציטית, מזוזה. בסוף להיות יהודי זה להיכנס למסגרת. אפשר לחיות אחרת?

"העולם במהותו בנוי על גבולות. רבי נחמן מסביר שהיראה קודמת לאהבה, ורק איפה שיש גבולות יכול לחול אושר וחופש אמיתי. שים לב שכל המצאה שהביאה חופש לעולם הביאה גם הרבה צמצומים. קח אדם מלפני מאתיים שנה ותראה לו ב.מ.וו. - הוא כמובן יתלהב מאוד, כי אפשר להגיע מפה לשם בכלום זמן. אבל אז תכניס אותו פנימה ותראה לו שיש ברקס, הילוך ראשון, שיעורי נהיגה, תמרור עצור, הגבלת מהירות, חגורת בטיחות, ואי אפשר לנהוג בלעדיהם. אם אתה לא לומד את הגבולות והצמצומים ומתחייב להם, לא תצליח לממש את החופש.

"הקונפליקט הזה בין חופש למסגרת הוא החיים עצמם, אי אפשר לפתור אותו בהינף יד. אין תשובות ברורות שנמצא בהן מרגוע. רבי נחמן הזהיר את התלמידים שלו שלא יזוו מסעיף אחד בשולחן ערוך, 'אפילו אם תקמטו את ליקוטי מוהר"ן מכל הכיוונים'. רבי נחמן מבין שהוא מביא בתורה שלו משהו מאוד חזק, ודווקא בגלל שהוא נותן מרחב חדש וחופש רוחני הוא יודע שחייבים להיות נטועים במסגרת".

יש דרך לפתור את הקונפליקט שבין חופש ומסגרת?

"אין מתכון. צריך לצעוק הרבה לה', להסכים לוותר על כל מה שחשבת. שים לב שרוב ההתלבטויות שלנו בחיים הן לא שאלות שיש להן תשובה בשולחן ערוך. בספרים תמצא תשובות על תפילה, שבת, כשרות, אבל רוב הדברים בחיים לא כתובים שם - עם מי להתחתן, איפה לגור, איך לגדל את הילדים, כמה לעבוד. כל השטח האפור הזה, מה תעשה איתו? אי אפשר בלי צעקה וזעקה לה' ממקום פתוח באמת שאולי טעיתי. אם אתה אוהב מדי בשבלונות אתה בסכנה. אז להיות נגד שבלונות? ממש לא. אין נוסחת פלא. כמו שבחיים אין סדנת קסם שפותרת את כל הבעיות בשני מפגשים, כך גם בעבודת השם. התורה שמה אותי במצב שאני כל הזמן תלוי, כמו שהקוצקער אומר, עם רגל אחת בשמיים ורגל אחת בארץ. באיזשהו מקום האדם מצוי במצב תמידי של בקשה, של תפילה פנימית".

דואר את העיר
ישיבת ההסדר
רמת-גן

8
בְּכֵל לִבְבְּךָ
יום עיון בעבודת ה'
שְׂמֵחוּ בַּה'

לאורו של ר' משה שפירא זצ"ל - עובד ה' בשמחה

אשור & more

תודה!

לא לפי המשתתפים בכנס בכל לבבך ה-8
שהגיעו מכל רחבי הארץ לחוות שמחה בעבודת ה'
ניפגש בשנה הבאה!

צילום: אוריה הלר

המרקיות נשפכו על הספרייה. הסתכלתי עליו ולא היה בו שום נדנוד של כעס, במקום זה הוא אמר 'איזה יופי, שמחת שבת... כשיצאתי משם התחלתי לבכות. כי בסוף כל הרעיונות הגדולים יורדים למעשה הקטן והפשוט הזה של יהודי שפותח את הבית ומהדר בכל כוחו במצוות הכנסת אורחים. אנחנו אוהבים להתעסק בהגיגים ואג'נדרות, והכל כי אנחנו רוצים להציל את העולם מתוך מטרה טובה, אבל מה קורה בבית כשאני עצבני, איך אני עם הילדים ועם האישה ועם השכנים?'

"היה שם איזה מתחזק שנפנף בהתלהבות עם הידיים 'הקדוש ברוך הוא אנחנו אוהבים אותך', וכשהמארח עבר, כל המרקיות נשפכו על הספרייה. הסתכלתי עליו ולא היה בו שום נדנוד של כעס, במקום זה הוא אמר 'איזה יופי, שמחת שבת... כשיצאתי משם התחלתי לבכות"

מדבר בשני צירים

השיחה עם גרנביץ' – התוועדות, הוא מתקן – קולחת, הזמן עובר מהר. הכנות נוכחת בכל רגע. "רבי נחמן אומר שהדבר הכי יקר אצל ה' הוא לדבר דיבורי אמת. פעם ישבתי עם מוזיקאי ידוע שהפיק לי שיר, וחלק מהמילים שלו היו 'בואו ותראו'. הוא אמר לי: 'מרדכי, אתה אמן, לא מטיף בשער. אתה משתף מהעולם ומהחוויות הפנימיות שלך בענווה ובצניעות. אם מישו עובר דברים דומים, יכול להיות שנתת לו ביטוי שהוא יכול להתחבר אליו, וזה נהדר, אבל שם נגמרת האמנות שלך. אמירות לציבור זה לא באחריותך'. לקחתי את זה איתי."

איפה התורה מתיישבת לך עם העמדה הזו?

"כתבתי בהקדמה לספר ציטוט מ'מי השילוח', שאומר שגם מדבר ה' אסור לעשות פסל. יש בתורה משהו גאוני ומופלא – מצד אחד היא מאוד נוקשה ומצד שני נורא דינמית. קח יהדות מלפני אלפיים שנה וקח אותה היום, זה לא בהכרח נראה אותו דבר. חז"ל הקימו גשר בין התורה לבין החיים. אפילו אדם אורתודוקסי, עם כל הנאמנות שלו להלכה, עסוק כל הזמן בחידוש. הקדוש ברוך הוא מדבר איתנו דרך התורה ומדבר דרך המציאות, וצריך לסנכרן ביניהן. כל הזמן להיות קשוב מה הוא אומר לי דרך התורה ומה הוא אומר לי דרך החיים, וליצור מזה סינתזה."

רוצה שתהיה אורח שלי? האגו התנפח, כנראה עשיתי עליו כזה רושם שכבר ביום רביעי הוא מזמין אותי לשבת...

"אבל בליל שבת, כשהוא יצא מבית הכנסת, ראיתי שהולכים אחריו חמישים איש: הומלסים, בחורי ישיבה, אמריקאים, חילונים. הוא מארח אותם בתוככי בתי אונגרין כאילו שמלך מרוקו הגיע אליו הביתה, לכולם אומר 'בבקשה תרגישו בבית!'. בשלב מסוים הוא נכנס למטבח להכין את המרקיות, ובדיוק הגיע עוד הומלס. המקום הפנוי היחיד היה המקום של בעל הבית והוא התיישב שם. המארח שלי חזר וראה אותו שם בכיסא, לא אמר מילה אלא לקח שרפרף וישב בצד, כל הזמן שומר על שמחה.

"פעם אחרת היה שם איזה מתחזק שנפנף בהתלהבות עם הידיים 'הקדוש ברוך הוא אנחנו אוהבים אותך', וכשהמארח עבר, כל

האם ישנו תפקיד לזהות הדתית-לאומית כיום?

הרב אהרן אגל-טל

מנהל חינוכי 'ראש יהודי'

מן השיחות עולות מספר תובנות כשאחת המרכזיות היא שיש לנו בעיה בהגדרת הזהות הציונית-דתית. כשמתשאלים בשיחות אישיות או בהרצאות נרחבות יותר, מבינים עד כמה ההגדרה של ציונות-דתית היא בעצם פטריוטית פשוטה שיש לה סממנים דתיים. היכן העומק והגודל והנשגב שבקיומנו הלאומי? היכן המגמות הגדולות הקיימות ביסודות הקיומיים שלנו כאומה?

בהחלט יש צורך בהגדרת זהות דתית-לאומית. נדרשת קבוצה כזו שמה שמעניין אותה הוא טובת הכלל. קבוצה שרותמת את עצמה למשימות הלאומיות החשובות ביותר במסירות נפש ומתוך אהבה גדולה. יש לנו אמירה ייחודית, אבל זו לא באה לידי ביטוי משום שאין כיום משימות לאומיות שדורשות מאתנו את ההתגייסות הזו. באין תביעה להביע את הטוב המיוחד שבנו שהוא אור של תורת העם, אין פלא שמתרחשת שחיקה בהערכת הטוב המיוחד שלנו, עד כדי נטישה שלו.

אבל ישנה משימה גדולה מאוד לפנינו. אנחנו רואים את האיבה כלפי היהדות באוכלוסיות חשובות ומשפיעות. זוהי בעיה קיומית ממשית ואי אפשר לדחוק אותה לשולי התודעה מתוך תקווה שאיכשהו היא תיפתר מאליה. הבורות והניכור ששולטים בציבור רחב בישראל ביחס לכל דבר שבקדושה הם גם הבורות שאותם עלינו למלא.

בהחלט יש צורך בהגדרת זהות דתית-לאומית. נדרשת קבוצה כזו שמה שמעניין אותה הוא טובת הכלל. קבוצה שרותמת את עצמה למשימות הלאומיות החשובות ביותר במסירות נפש ומתוך אהבה גדולה. יש לנו אמירה ייחודית, אבל זו לא באה לידי ביטוי משום שאין כיום משימות לאומיות שדורשות מאתנו את ההתגייסות הזו. באין תביעה להביע את הטוב המיוחד שבנו שהוא אור של תורת העם, אין פלא שמתרחשת שחיקה בהערכת הטוב המיוחד שלנו, עד כדי נטישה שלו.

אבל ישנה משימה גדולה מאוד לפנינו. יש שטחים ענקיים שמחכים שנתנפל עליהם באהבה וניישב אותם. השטחים הפתוחים האלה מצויים בלבבות חצויים וקרים זה לזה, הם מצויים בלבבות שקולה של הנשמה מהדהד בקרבם אך היא חסרת שם ופנים, הם ממתנינים לנו בהמון חידושי תורה שיצמחו בקרבנו כשאחינו יאלצו אותנו להסביר את התורה בשפת 2019.

ואנחנו זקוקים לשפה הזאת לא פחות מהם.

במהלך השנה האחרונה זכינו לפגוש עשרות ראשי ישיבות ואולפנות ובוגרי מערכות החינוך הדתי-לאומי. הרקע למסע היה התחושה שדרכה של הציונות הדתית חייבת לעבור שינוי יסודי, ושהכוחות שהחזיקו את המערכת הזו במשך שנות דור, צריכים לעבור עדכון משמעותי כדי להיות מסוגלים להתמודד עם האתגרים של הדור הזה.

פגשנו אנשים מופלאים שעושים מלאכה קשה שדורשת את כל תשומת הלב שלהם, ולו רק כדי לקיים מערכת חינוכית טובה שתעמוד בכל הכללים והרגולציות הנדרשים ממנה. כמה זמן כבר נותר לעיסוק בשאלת 'להיכן פנינו מועדות'? באופן טבעי לא הרבה.

אבל מתוך האמון הזה ועם התחושה שיש כאן משבר שכולם מדברים עליו ולאף אחד אין מושג מה עושים איתו, ביקשנו להקשיב. להבין מה הם רואים, מה הם ממליצים ולאן פנינו מועדות.

אנחנו עוסקים כמובן בתופעת ה'דתלשיי'ם'. אותם נערים ונערות טובי לב באמת, שלא מוצאים את הביטוי ל'טוב' שלהם, בעולם הרוחני שלנו. לא היה איש חינוך אחד שלא הבין על מה מדובר ולא היתה הרצאה אחת שלא ראינו בה את העיניים הפקוחות לרווחה בניסיון לשמוע אולי לנו יש איזה פתרון. אין סיבה להסתיר. ישנו משבר וגם אם אין לנו כלים מדעיים מדויקים להגדיר את גודלו, אנחנו לא פטורים מלטפל בו.

אחת התובנות שעלתה שוב ושוב בשיחות עם בני נוער היא ש"חינכו אותנו שאם אדם אינו דתי - הוא בוודאי גם אינו מוסרי. והנה יצאנו לחיים ופגשנו חילוניים שאינם פחות טובים מאתנו, ולפעמים אפילו עולים עלינו בכמה דברים!"

ישנם המנסים לפתור את החידה הזו בדברי הרגעה ידועים. "תמיד היו שוליים ותמיד יהיו. אין סיבה להתרגשות מיוחדת". וזה עקרונית נכון. תמיד עמדנו מול אתגרים רוחניים ואיכשהו תמיד ניצחנו. אבל השבר הרוחני הגדול של עם ישראל שברובו חילוני כיום, החל עם תנועת ההשכלה, כאשר השוליים האלו הלכו והתרחבו עד שהפכה החילונית למרכז ועולם התורה לשוליים צרים.

כמו קרחון הנמס בשוליים, גם חברה צריכה לשים לב לשוליים שלה, להבין את התהליכים העוברים על הקרחון העצום שהיא ניצבת עליו כדי שלא תתעורר יום אחד ותגלה שהפך לשלולית.

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? ראש יהודי זאת התשובה! 03-5255355 ry@neto.net.il

עכשיו
תורנו

ראש יהודי
תנועת תשובה ציונית

מתחילים
בע"ה ב-
ד' אלול
(4.9.19)

קריאת כיוון לציונות הדתית
להצטרפות לתנועת התשובה הציונית
כלים ותובנות נפלאים

קורס שליחים

בירושלים

מחירי 450 ₪
225 ₪ ליבדים
וסטותיים

מועד
לכני וננות
21 ומעלה

12
מפגשים

בנית
מרתקת

טוב
המורים

לפרטים הרשמה: 02-6791122 | 052-5665005 | חפשו בגוגל: קורס שליחים ראש יהודי

ואהבת לרעך כמוך
ראש יהודי - אסמ"ק - אמתלה • אמתלה

055-2237810

רוצים להתנדב בתל אביב בחופש הגדול?

רכזי נוער וקומונריות
המעוניינים להדביק
על מכוניות מדבקות
מוזמנים להתקשר לתאם יום התנדבות בטל. 055-2237810

הכותבת היא ראש מכון עומק
לקשר, העוסק באימון רגשי
לקראת נישואין. מוזמנת לבקר
באתר שלנו - "עומק הקשר"
058-4170276

לחכות?

"נראה לי שהוא באמת מתלבט אם זה מתאים, או שקשה לו לקבל את ההחלטה. ואולי שניהם אותו הדבר... לא יודעת."
אני ממשיכה לבחוש בכוס בלי סיבה טובה. כל השוקולד כבר נמס. אין לי מצב רוח לשוקן. אולי הייתי צריכה להזמין קפה, שיתאים למירות שעומדת לי על קצה הלשון.
"זה קצת קלישאתי לשאול, אבל דיברתם על זה?"
"ברור שכן. כבר לפני חודשיים, ושוב בשבוע שעבר... אני לא רוצה ללחוץ עליו יותר מדי. גם זה לא נכון. זה לא אמיתי. זו החלטה שלו לגמרי... וגם... אני רוצה שהוא יחליט שכן... לא שאני אלחיץ אותו ואז הוא יברח...
מצד שני, כבר קשה לי עם ההמתנה, ולחכות, ולחכות ולחכות עוד... ולא לדעת מה יהיה... יותר קל לי להציב אולטימטום - יש לך שבוע להחליט, לכאן או לכאן. ואם לא, אז לא... די, אנחנו נפגשים כבר הרבה זמן... ואם הוא לא מחליט שכן, אני אחליט שלא... ואמשיך הלאה... אבל... אני לא רוצה להמשיך הלאה... אני רוצה שהפעם זה יצליח... כבר ארבעה חודשים עוברות לי בראש מחשבות על הצבעים של המפיות באולם, כל פעם שאני עוברת ליד חנות פרחים אני מנסה לדמיין איך יראה זר-הכלה שלי, וההזמנות לחתונה וכל השאר... אני רוצה כל כך. אבל איך אני יכולה לדעת שגם הוא רוצה? שעוד שבוע או שבועיים או חודש הוא יגיד שגם הוא רוצה?"

זו באמת שאלה טובה. שאלת השאלות. האם עוד שבוע או שבועיים או חודש הוא יגיד שגם הוא רוצה?
איך אפשר לדעת?
לא פשוט להיתקל בסיטואציה כזו שאני כבר מרגישה שמצאתי - והבחור עוד מתלבט.
(ומה נראה לו שהוא מתלבט אם להתחתן איתי?! הוא היה אמור לקפוץ על המציאה! מעליב שהוא לא!)
בגדול, בוודאי שלגיטימי להתלבט. וכמו שיעל אומרת, זה שאני החלטתי מההתחלה לא מחייב אותו.
וחשוב, כל כך חשוב לדעת לתת את הזמן להתלבטות ולא ללחוץ, למרות המורכבות שההמתנה הזו מייצרת.
מצד שני, לא היינו רוצות לחכות ולחכות עד עולם.
לכן, אנו מציעים לפעמים ליצור "דד ליין" - נקודת הכרעה שעד אליה צריך להחליט.
בואו ננסה לבחון את הרווחים וההפסדים של השיטה הזו, ולראות מתי נכון להיעזר בה.
מצד אחד, הדד ליין מייצר רצינות ואחריות. הוא תורם להבנה שהפגישות הן לא "משחק" וגם לא הרגשות שלי.
קשה להרגיש רגשות אל בחור ולחתוך אחרי ארבעה חודשים. אחרי שנה - זה קשה פי כמה. "כמה עשיתי בשבילו ויחיתתי ו" אנחנו בנות מלך. לא מגיע לנו שישחקו בנו וברגשות שלנו...
לגיטימי להתלבט, ולגיטימי יותר גם להחליט. אז ההחלטה על זמן שבו זה אמור לקרות - פעמים רבות מייצרת החלטה. לכאן או לכאן. כמובן שכדאי לקבל את ההחלטה על הדד ליין ביחד, מתוך הבנה הדדית מה יהיה הכי טוב והתחשבות בשני הצדדים.
לפני שמגדירים דד ליין, כדאי גם לפתוח את הנושא פעם-פעמיים, ולבחון איפה כל אחד בקשר, שזה לא יבוא באוויר. ופעמים רבות - הדד ליין באמת עוזר לחתונה להירקם... או לקשר להיחתך, וחסך

כשראיתי אותו, ישר ידעתי שיש בו משהו שונה. שהוא לא כמו כל מי שנפגשתי איתו עד היום
זה עדיין לא אומר שהחלטתי שאני רוצה להתחתן איתו.
זה לקח לי בערך שבוע.
אני יודעת מה אתן חושבות עכשיו.
"את מסוננרות מהאורות, חכי עוד חודש-חודשיים ותנחתי..."
אני מכירה את התגובות האלה.
לפעמים גם אני חשבת ככה על חברות שהחליטו להתחתן ממש מהר.
אז אני רוצה לומר: ברוך השם!
הרבה שנים חיכיתי לרגע הזה.
אבל, אני לא מסוננרות.
אני לא חושבת שהוא מושלם.
הוא בן אדם.
כמו כולנו.
ויש לו חסרונות.
ואחד החסרונות הגדולים ביותר, מבחינתי, כרגע, זה שאנחנו נפגשים כבר ארבעה חודשים, והוא עדיין לא החליט.
יש נחמה מסוימת בכך שהוא לא החליט שלא... אבל הלחץ הזה... של מה יהיה... מה הוא יחליט... ממש קשה לי. ממש ממש קשה.
"אבישג, אפשר לדבר איתך שניה על משהו?" שואלת יסכה המתוקה שעובדת איתי במשרד.
"בטח" אני אומרת. מעניין על מה היא רוצה שנדבר.
"אממ... אני לא יודעת אם זה מתאים, ואם זה מתאים לך... אבל חשבת... יסכה נושמת נשימה עמוקה, "בקיצור, יש לי בן דוד בערך בגיל שלך, וחשבת אולי להכיר ביניכם... מה את אומרת?"
איזו חמודה. מצחיק שמביך אותה להציע...
"האמת, שאני בדיוק נפגשת עכשיו עם מישהו, אבל ממש תודה על ההצעה! מאוד משמח אותי שאת חושבת עלי..."
זה קטע מזור ברמות אחרות. יש חודשים שלמים שאין לי הצעות. לא טלפונים, לא שדכניות, אפילו לא באינטרנט. אבל מהרגע שהסכמתי לפגוש את אביתר, יש לי לפחות שלוש הצעות בשבוע (וחלקן נשמעות שוות!). ברור שאני אומרת לא... אני תפוסה כרגע...
אבל יש לי בלב תולעת קטנה שלוחשת לי "אבישג, כמה זמן תחכי לו? ומה אם בסוף הוא יחליט שלא? את מפספסת מלא הצעות ככה...
ואת לא נהיית צעירה יותר עם כל יום שעובר..."
אני אומרת לתולעת לשתוק. ושעדיף בחור אחד ביד, משלושים על העץ. במיוחד אם הבחור הזה הוא אביתר. אבל התולעת ממשיכה ללחשש.
"תראי, ארבעה חודשים זה לא שנתיים" אומרת יעל.
יעל היא החברה הכי טובה שלי עוד מהיסודי. אנחנו מדברות על ה-כ-ל, כמעט.
בזמן האחרון זה אומר שאנחנו מדברות בעיקר על דייטים.
"כאילו, בסוף זה זמן סביר לצאת עם מישהי... זה שאת החלטת מההתחלה שזה מתאים לך, לא מחייב אותו להחליט אותו דבר ובאותה המהירות... ובסך הכל זה כן נשמע שהוא מעוניין בקשר... וזה לא שהקשר לא מתקדם. הוא מתקדם. אבל קצת לאט... וזה בסדר..."
יעל לוקחת שלוק ארוך מהמילקשייק וניל-עוגיות וחושבת קצת.
"את מפחדת שהוא סתם מורח אותך? שהוא החליט שלא אבל קשה לו לומר את זה?"
"לא... אני לא חושבת..." אני מערבת את השוקולד הלבן בתוך הקצפת של השוקו החם (בכל זאת חורף... אף פעם לא הבנתי את ההתעקשות של יעל על המילקשייק הנצחי שלה בקור של ירושלים).

מפנקסו של חוזר בתשובה

עודד מזרחי | ORCHOZER@GMAIL.COM

אלוף העולם בלהיות עצמך

לאחרונה הבחנתי בכך שיוכל מתחמק ממני. הוא הפסיק לבוא לשיעורי הערב שלנו בבית הכנסת. בקושי הגיע לתפילות השבת. הודאגתי ממצבו. במוצאי שבת, לאחר הריקוד המסורתי של ברכת הלבנה, בטרם יברח מהמקום, ניגשתי אליו ושאלתי: "מה קורה, יובל? בקושי רואים אותך". הוא אמר לי: "האמת, אני תפוס באולימפיאדה. אתה יודע שאני חולה על ספורט. אין מצב שאני אגמל מזה. עכשיו אני רץ לראות את הגמר של ה-100 מטר".

"בוא נשב קצת בספסל", ביקשתי, "אל תדאג, יהיה שידור חוזר...". "זה לא אותו דבר", ניסה למחות, אבל נכנע והתיישב עמי באנחה של קשיש. "אל תספר לי סיפורים!", אמרתי, "זו לא רק האולימפיאדה".

הוא חיך במבוכה והודה: "אתה צודק. נמאס לי מהחיים שלי. אני רווק חמש שנים מאז שהתחלתי להתחזק בתורה, ולא נראה לי שאצליח להקים בית יהודי. אני אוהב את התורה, אוהב את השם, אבל אין לי חיים בגרוש. תראה את עידו. פעם היינו כמעט תאומים סיאמיים, בילינו ביחד בכל הפאבים בירושלים, ועכשיו הוא נשוי עם שני ילדים והשלישי בדרך, עובד ולומד תורה, ואני אפס אפסים. האמת, אין לי חשק לבוא לשיעורים איתך ועם עידו...".

"איפה הצדק?!", שאל בכאב, "אין לי בכלל עין הרע על עידו ואני שמח בשבילו, אבל אני שואל את השם אם לא מגיע גם לי להיות כמו בנאדם?!". חשבתי כמה דקות. באמת לא קל לענות לו. לכל מאמין יש שאלות כאלו, מדוע חברו זכה לכל טוב והוא לא. ואז התנוצץ לי רעיון. "תשמע", אמרתי, "הכל בגלל האולימפיאדה!".

"מה האולימפיאדה אשמה?!", צחק יובל, "אתה יכול להגיד שזה שטויות וביטול תורה, אבל מה הקשר להרגשה הקשה שלי?!"

"הקשר הוא שאתה חושב שהחיים האמיתיים הם כמו אולימפיאדה. שיש כמה רצים על אותו קו זינוק וכאשר נשמעת ירייה - כולם מתחילים לרוץ ביחד בכל הכוח...".

"למה לא?!", הקשה יובל, "הנה, אני ועידו התחלנו באותה נקודה בערך. הוא רץ ומצליח, ולי שמים רגליים כל הזמן...".

הרמתי את קולי: "אין שום קשר בין עבודת השם שלו לעבודת השם שלך! שום קשר! אתה צריך להבין שלמרות שאתם חברים ומקיימים אותה תורה, לכל אחד מכם יש משימה אחרת! כל אחד נבחן משמיים רק על פי התנאים שקיבל. יש מי שמבחינה חיצונית מצליח, אפילו בקדושה, אבל בעצם הוא מאכזב מאוד בשמיים, ולעומתו יש מי שבקושי מחזיק מעמד, והוא דווקא גורם נחת רוח עצומה. יכול להיות שהראשון לא מנצל באמת את כוחותיו והוא מתגאה בלבד, ואילו השני נותן כמעט מאה אחוז ויש לו נש בשר. הרי הגמרא מספרת כי 'עליונים למטה ותחתונים למעלה'. שם הכל נראה הפוך!".

"אז מה זה אומר?!", שאל יובל.

"זה אומר שיתכן מאוד שאתה גורם הרבה יותר נחת רוח במאבק שלך לפי שעה. אתה צריך להיות אלוף העולם בלהיות עצמך, להיות הכי טוב שאתה יכול ברגע הזה. והכי חשוב בחיים זה לא להסתכל על השני! כל הַשְׂוֹאָה היא לשון שְׂוֹאָה וְשׂוֹאָה...".

באותו רגע עבר מישור שצפה באייפון בתחרות הגמר, ולבקשת יובל שיתף אותו בצפייה במסכו. ירייה נורתה ושמונה אתלטים כחי עור עטו במהירות האור במסלוליהם המקבילים, וכעבור תשע וחצי שניות ניצח מי שניצח, הריע מי שהריע, ובספסל הברזל המחורר שלנו בנחלאת חיך מי שחיך.

חודשים ארוכים של תסכול, כאב והפסד של הצעות אחרות. לפעמים הדד ליין חושף שבעצם "אני עדיין לא מוכן/ה לחתונה" - ואז צריך לחשוב מהן ההשלכות. מה צריך לקרות כדי כן להיות מוכן, והאם שווה לי לחכות...

מצד שני, לא פעם הדד ליין - מאוד מלחיץ. ההחלטה, המחוייבות, הפומביות של העניין - יכולה ליצור מתח לא בריא. הנקודה היא שלחץ לא מאפשר מבחינה הורמונלית התפתחות של רגש...

ואז השאלה היא אם אנחנו לא הורגים קשר שהיה יכול להירקם ולהתפתח למשהו טוב, בעודו באיבו בכל מקרה, כדאי מאוד לדבר על זה באופן גלוי ופתוח. מצד אחד, זה לא פשוט להיות בעמדת ה"רוצה". מצד שני, מעודד לדעת שברוב המקרים מי שמסוגל להגיע למקום שהוא רוצה ולהחליט, בדרך כלל משקף בריאות גדולה ביחס לנישואין וחתונה, ואם זה לא יקרה הפעם זה יקרה עם מישהו אחר...

כדאי באחת הפגישות לפתוח את זה ביניכם, ולראות מה כל אחד צריך במצב המורכב הזה. אפשר גם להיעזר ביעוץ זוגי, ולבחון באופן מקצועי איך ניתן לקדם את הקשר, ולהגיע להחלטה לכאן או לכאן.

אחד הדברים שיכולים לתת כוח גם במקום הזה, זו הידיעה שה' איתי. שהוא מוליך אותי לחתן שלי. שזה יקרה בסוף. השם אוהב אותי והוא ידאג לזה. זה מקום חזק ו בטוח שיכול לתת המון כוח.

וגם מה שנכתב לעיל - עצם זה שיכולתי להגיע למקום של בחירה, החלטה ורצון, משקף בריאות זוגית גדולה. בעזרת ה' זה יקרה לי ממש בקרוב. איתו או בלעדי...

ישבנו על הדשא מתחת לטיילת ארמון הנציב. נשמתי עמוק. הגיע הרגע.

"אביתר? אנחנו יכולים רגע לדבר על משהו?" "כן, בטח. מה שתרצי. רק לא על המוזיאון. זה היה נורא. חייב קצת איים קפה כדי להירגע". הוא אמר ולקח שלוק ארוך מכוס הפלסטיק הגדולה שלו.

אבישג שיחקה מעט בכוס. "אני... אני רוצה לשתף אותך באיך שאני מרגישה לגבי הקשר שלנו".

לחייה האדמו קלות מתחת לשיזוף הקיצי.

אביתר הניח מידו את הכוס, והביט בה ברצינות.

"קודם כל אני רוצה לומר לך - תודה. אני שמחה מאוד בקשר שלנו, ברוך השם. הוא משמעותי לי וחשוב לי. וזו מתנה ענקית שקיבלתי בארבעת החודשים האחרונים. אז תודה".

"בשמחה" אמר אביתר בחיוך נבוך.

"אני יודעת שאני נמצאת במקום מאוד שלם מבחינת הקשר, ואני יודעת שאתה פחות בטוח.

זו החלטה ענקית, והיא תשפיע על החיים של שנינו. אני לא רוצה שתחליט בחיפזון לכאן או לכאן, אבל מצד שני אני חוששת שהחלטה תימשך ותימשך...

אז... חשבתי שאשאל אותך: מה יכול לעזור לך להגיע להחלטה? ואיך אני יכולה לעזור לך בזה?...

שנינו רוצים לדעת כבר מה יהיה... ומתפללים שיהיה טוב בעזרת השם... אז אולי נעבוד על זה ביחד... טוב?"

להדוף את רגשי האשמה

איך אפשר להתמודד עם עובדות שכבר עברו עלינו ואין אפשרות לשנות אותן • המכתב שהתקבל דקות אחדות לפני התקדש חג הפסח ומכתב התגובה המדהים שנשלח יום למחרת ל"ג בעומר

במקומות האלה.

מבחינת המעשים, כל פעם יש דבר אחר שבו יש לנקוט. פעם צריך לברוח, ופעם להישאר. לפעמים צריך לטפל, ולפעמים לעזוב. כל מצב שונה זקוק לתגובה שונה. אני לא נכנס בדיוק מה התגובה והריאקציה הנכונה לכל מצב, אבל יותר חשוב לזכור את הצד השווה תמיד - אסור להיות מסכן! אתה לא אומלל, לא מסכן ולא אבוד חלילה וחס. אתה שליח, ולא סתם שליח, אלא שליח של בורא העולם ומנהיגו. והמשלח שלך אוהב אותך בלי סוף.

הבעש"ט אומר שאהבת הקב"ה לכל יהודי עמוקה יותר מאהבת אב ואם לכן יחיד שנולד להם לעת זקנתם. אם אתה זוכר שהוא זה ששלח אותך, אתה מתמלא בכוחות לממש את הפוטנציאל שלך להכניס אור ומשמעות.

הייתה תקופה שבה שני האחים הקדושים, הרה"ק רבי זושא מאניפולי והרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק, נסעו ברחבי פולין לערוך גלות. פעם אחת, באחד המקומות שהגיעו אליו, הם הושלכו לכלא. ניתן להניח שזה לא היה בדיוק בית מלון, וגם השירותים היו בתוך אותו חדר.

הייתה שם איוו חבית או כד גדול, ושם כל האסירים עשו את צרכיהם. אתם גם יכולים להבין שהריח שם לא היה בדיוק ריח של שושנים. בבוקר, ר' זושא ראה שאחיו ר' אלימלך בוכה. שאל אותו: 'רב מיילך איבדת את הביטחון? אתה הרי יודע שהכל בהשגחה! למה אתה בוכה?' ר' אלימלך ענה: 'אני לא בוכה על זה שאנחנו בכלא'. 'אז על מה אתה בוכה?' שאל ר' זושא. ענה ר' אלימלך: 'אני בוכה על זה שבפעם הראשונה בחיי אני לא אוכל להתפלל! לא לקרוא קריאת שמע, לא ברכות השחר ולא שמונה עשרה! הרי אסור להגיד קריאת שמע ותפילה במקומות שבהם טינופת וריח רע. אחי היקר, אתה לא מבין? אני צריך דבר ראשון ביום להתקשר עם ה'! להתקשר עם הנשמה שלי. להתקשר עם המהות של העולם. עם המהות של הבריאה. רק כך היום שלי שלם ומלא משמעות. על זה שאני לא יכול להתפלל ולהתקשר עם בורא עולם, מזה אני בוכה!'.

אמר לו ר' זושא: 'גם על זה למה לבכות? הרי זאת הלכה בשולחן ערוך, שאסור להתפלל! אתה מקיים את ההלכה. אחי היקר, אני לא מבין אותך! הרי אותו הקב"ה שרוצה שתתפלל כל יום, הוא זה שהיום רוצה שלא תתפלל. זאת ההלכה בשולחן ערוך, והיום כשאתה לא מתפלל, אתה מקיים הלכה. התקשרות לה' נעשית על ידי קיום רצונו. היום תתקשר אל ה' על ידי זה שאתה לא מתפלל, כי כך הוא רצונו. היום העדר התפילה הוא ההתקשרות!'.

ר' אלימלך שומע את אחיו ואומר: 'אה, איזה רעיון! מפסיק לבכות, מתחיל לשיר ניגון והשניים פורצים בריקוד. האסירים הגויים רואים אותם ורקדים, ומצטרפים גם הם למעגל. תוך חמש דקות היה שם פורים ושמחת תורה ביחד. שומר הכלא שומע שיש בלגן, נכנס לחדר ורואה ארבעים חבר'ה, קוזקים פולנים ורוסים, יחד עם שני יהודים לבושים בבגדי שיראין, ורקדים בבור הכלא. פונה השומר אל אחד האסירים הגויים ואומר: "למה אתם ורקדים? על מה אתם שמחים?". כמענה, האסיר הגוי מניף אצבע כלפי הכר של השירותים.

ל א תמיד אנחנו יכולים לבחור לשנות את העובדות. לפעמים אנשים סובלים מדברים שאי אפשר לשכוח אותם, והם נשארים עם צלקות לכל החיים. זו יכולה להיות התעללות פיזית, או נפשית-פסיכולוגית או חלילה צרות אחרות במשפחה. וכשמתבוננים לאחור, אי אפשר לשנות את העובדות.

מה בכל זאת הבחירה שלנו? אני לא מדבר על כאלו שמתעוררים בכל בוקר ומיד חושבים: יום חדש! הבה נכבוש את היום. אני מדבר על אלו שקמים בבוקר מלאים מחשבות של דיכאון, מבוכות, ומוטרדים מבעיות שלא תמיד אפשר לשנות. כמוכן שאת מה שיכולים לשנות צריכים לשנות. אבל אם אני לא יכול לשנות, בפרט אם זה קרה בעבר - מה הבחירה לגבי זה? צריך לדעת שבכל זאת יש לי אפשרות בחירה. גם כשנפלות לי בראש מחשבות לא קלות, מין הרהורים מסובכים וקשים שמטילים אותי לפח אשפה, ואני לא יודע אם הפח נשבר ואנחנו נמלטנו, עדיין יש לי ברירה איך להסתכל על המצב.

דרך אחת היא לומר לעצמי שאני אבוד. אני מכור ואני כמו כדור של פינג פונג. כשהייתי בן ארבע זרקו אותי לפה, וכשהייתי בן 7 זרקו אותי לפה. אחר כך זרקו והכניסו אותי לשידוך לא מוצלח, וכל החיים שלי הם דרמה ארוכה. אני קרבן של המערכת, לא משנה איזו מערכת.

כך חושבים בדרך כלל, אבל יש גם ברירה אחרת. להסתכל על הכל בתור שליחות. הקב"ה שלח אותי לכאן למלא תפקיד. הוא מכיר את נשמתו ואת היכולות שלי, ואת הפוטנציאל הפיזי והרוחני שלי. הוא יודע כל דבר עלי כי הוא יצר אותי. והוא שלח אותי בדיוק למקומות האלה דווקא.

הוא שלח אותי למשפחה הזאת, להורים האלה, לבית הזה, לסביבה, לקהילה, לבית ספר, לרופא הזה. הכל! הקב"ה שלח אותי, ויש לזה סיבה טובה. יש לי שליחות למלא כאן, והקב"ה גם נותן לי כוח לעמוד בשליחות הזאת. לפעמים נשלחים למקומות לא קלים, ובאמת אף אחד לא יודע למה נשמה כזו נשלחה למקום כזה.

אתם יודעים שהיום יש מומחים שיודעים הכל. לוקחים כל דבר, ומסבירים מיד למה. תמיד הם יודעים. אני לא מאלה שיודעים כל דבר, ואני שואל: איך אתה יודע? אתה ישעיהו הנביא? אתה ירמיה הנביא? אם אתה רוצה לחזק בני אדם, להוסיף בהם אור - אדרבה תעשה את זה. אבל מי שם אותך לממונה ולהיות עורך דין של בורא עולם? מי הרשה לך להסביר לאנשים למה הם סובלים? זאת ממש חוצפה ואטימות לב. אבל כל זה רק הקדמה.

בדרך כלל, אנחנו לא יודעים למה נשמה אחת נשלחת לפה ולמה נשמה אחרת נשלחת לשם. אבל אנחנו כן יכולים לדעת, שאף מתעלל ואף מזיק, בשוגג או במזיד, לא יכול לגנוב ולגזול את המהות העצמית שלנו. המהות של כל יהודי, שהיא חלק אלוקה ממעל ממש. זאת מהות שלא ניתנת לשבירה ולביטול.

גם אם יש באדם פצעים, הם לא יכולים לגרום לעצמיות שלי להישבר לרסיסים. אין שום חוויה בעולם שיכולה לגרום לו להפוך להיות אין ואפס. כשאדם זוכר את ההשקפה הנכונה על עצמו, הוא יכול לומר במקומות הקשים שהוא נמצא בהם: אבל אני שליח! הקדוש ברוך הוא יודע, וזה העיקר, שבכוחי להכניס אור, להכניס תקווה ומשמעות

השומר מתעצבן ושואל: "מה? החבית הזו יוצרת שמחה?" עונה לו האסי: "כן. היהודים האלה הסבירו לנו שכתוצאה מכך הם יצרו קשר חדש עם אלוקים. לכן הם רוקדים".

השומר כועס, זועף וזועם, צועק בקול: "אני אלמד את היהודים האלה לקח!". מיד הוא מרים את החבית וזורק אותה החוצה. אומר ר' זושא לר' אלימלך: "אחי היקר, עכשיו אתה יכול להתפלל".

הסיפור הזה ממש נחמד, אבל גם צריך להבין את העומק הגדול שיש בו. מהסיפור הזה לומדים, שאין דבר כזה אצל יהודי שהיחס לקב"ה לא קיים. לפעמים ה' שולח אותו למקום כי הוא רוצה שהוא יתפלל, ולפעמים הוא שולח אותו למקום בו דווקא הוא רוצה שלא יתפלל.

לפעמים נשלחים למקום שיש בו ריחות נהדרים, מרהיבים ומרוממים את הלב. יש גם נוף יפה ומהודר, ואנחנו שמחים ורוצים להישאר שם. זאת שליחות מסוג אחד. יש סוג אחר, שלפעמים נשלחים למקום שהנוף לא כל כך יפה ואולי הריח מבאיש, מרוב טינופת וזוהמה. הטינופת יכולה להיות פיזית או נפשית, ריאלית או מחשבתית. זה לא משנה, כי המקום מלוכלך ולא קל להתמודד אתו.

העניין הוא שגם במצב שהייתי מתחנן כדי לעבור ולהיות במקומות אחרים, היחס ביני לבין הקב"ה לא נגמר. הקשר לא הסתיים. גם במצב קשה, אין מה להיות אומלל או מסכן. צריך להבין שיש שליחות אחרת עכשיו. הקב"ה לא רוצה שאני אתפלל עכשיו, או יותר מדויק – הקב"ה רוצה שאני לא אתפלל.

כל אחד הרי יודע שיש ימים שבהם ה' מזמין אותך להתפלל, אבל יש ימים שהוא אומר לך: היום, השליחות היא אחרת. מי שלא מכיר את זה, מרגיש אשם כל הזמן. לא התפללתי, לא עשיתי מה שצריך. רגשי אשמה זה אמנם תרבות יהודית, אבל זה לא רעיון יהודי. אומרים שכשיהודי עושה אגרוף, בלי שהוא שם לב, השלב הבא מיד אחר כך הוא 'אשמנו בגדנו'.

רגשי אשמה זה עניין שחוקק בתרבות שלנו. אתם יודעים, יהודי אמתי, כשהוא לא מרגיש אשם, הוא מאשים את עצמו על זה שהוא לא מרגיש אשם. אבל האמת היא שזה לא דבר יהודי. יהודי מסתכל על השליחות, על המשמעות שיש לחיים. גם פה יש תוכן בחיים.

כבר לכתוב לאישה הזאת?

היא צריכה בעצם הרצאה שלמה שבה היא תקבל הסבר מה זה פסח, ולמה אוכלים כל דבר. אני לא יכול לכתוב את זה בשתי דקות. חשבתי להשאיר את זה לאחר החג, שאז יהיה לי יותר זמן, ואני אשלח אימייל. חזרתי להכנות שלי לחג. אחר כך התחרטתי, וחשבתי לעצמי: הרי אי אפשר לדעת באיזו מצוקה נמצא בן אדם. אני בכל זאת אכתוב לה מכתב קצר.

כתבתי לה: 'עכשיו כמעט הדלקת נרות אצלנו, וממש אין לי זמן. אני מבקש את סליחתך, ואני אכתוב באריכות יותר בלי נדר לאחר החג. רק כדי לגעת במה שכתבת, דעי שבתרבות שלנו יש בעיות, ואסור להאשים בזה את הדת'. אתם יודעים שבן אדם בריא יודע שצריך לאכול כדי לחיות. אצלנו יש בעיה, ואנחנו חיים כדי לאכול. אני נמצא לעתים במלונות. השאלה היחידה שמעניינת את האנשים, היא מתי הארוחה הבאה. רק גומרים ארוחת בוקר, שאכלו בה אוכל בלי גבול, ומיד שואלים מתי הארוחה הבאה. אחרי ארוחת צהריים – מתי הארוחה הבאה. רק גומרים ארוחת ערב, מחפשים היכן החדר עם העוגות. בחצות הלילה מחפשים אוכל כמו בבדיקת חמץ. זאת באמת בעיה. אבל היא קשורה לדת? זה קשור לסיבוכים בפסיכולוגיה. זאת התמכרות. אנשים צריכים ריפוי ושיקום.

עוד כתבתי לה: אל תאכלי הרבה. קחי רק שליש אחד של מצה, וזה מה שאת צריכה לאכול כל הלילה. לא יותר. תאכלי גם עוד קצת ירקות וזהו.

שלחתי את האימייל, ולגמרי שכחתי ממנו. אני מקבל הרבה מכתבים, ואני עונה כמה שאני יכול. עברו כמה שבועות, וביום שאחרי ל"ג בעומר שוב קיבלתי אימייל מאותה אישה. קראתי מה שהיא כתבה, ופשוט התחלתי לרעד.

כך היא כתבה לי: "אף פעם לא תדע מה היה הסיפור האמיתי מאחורי המכתב שלי, וכמה חשובה הייתה הפעולה של המכתב שלך. אני סובלת מבעיות נפשיות מאוד רציניות. הרבה שנים אני מלאה תסבוכים וכאבים נוראיים".

היא כתבה לי כמה סיפורים קשים ומסובכים שהיא עברה, וגם סיבוכים נפשיים בתוך עצמה. בהמשך היא כתבה: 'לפני כמה שבועות, בערב פסח, הלכתי לקניית במנהטן. כשהייתי בדרך חזרה הביתה המתנתי ברציף של הרכבת התחתית מספר 6, כשעוד 3 דקות היא מגיעה. אמרתי לעצמי: מספיק! הכאב כל כך גדול! כשהרכבת מגיעה אני קופצת על הפסים. אני

נשאדם זוכר את ההשקפה הנכונה על עצמו, הוא יכול לומר למקומות הקשים שהוא נמצא בהם: אני שליח! בכוחי להכניס אליכם אוו, תקווה ומשמעות

בחג הפסח בשנה שעברה הייתי במלון מסוים. ערכתי שם סדר ציבורי לקהל מאוד גדול. לקראת החג הייתה עבודה קשה עם הרבה מתח, וההכנות היו כמו בכל בית יהודי טוב לפני פסח.

כשעה לפני החג, קיבלתי אימייל מאישה אחת. היא כתבה לי: "אני שונאת את החגים! תשאלו איזה חלק היא שונאת? את האוכל. בכל החגים לא מפסיקים לאכול. למה אין לנו חגים שלא אוכלים בהם כל הזמן? אפשר גם סתם לדבר ולחשוב, לעשות מדיטציה או איזו התעמלות, אולי יוגה. למה כל הזמן אצלנו אוכלים ואוכלים? הנה הלילה יהיה פסח, וכל הזמן צריך לאכול מצה ועוד מצה. וכרפס, ובכדי אכילת פרס, ויחץ ושולחן עורך וביצים ומרור. היא המשיכה לכתוב: 'אני משתגע מכל זה, ובעלי עוד מהדר במיוחד במצות האלה. הוא נוהג לי לאכול כזית של עוג מלך הבשן! די! אני כבר לא יכולה לסבול את זה! אני כבר מפחדת להיכנס לפסח... כבוד הרב, אולי תוכל לתת לי עצה להשקפה נכונה?'

"פתאום, שמעתי קול מהטלפון. פתחתי וראיתי שזה האימייל ממך, במענה לאימייל ששלחתי אליך מוקדם יותר באותו יום. כשראיתי שכתבת לי, אמרתי לעצמי: אם הרב חושב שאני חשובה, עד כדי כך שזמן קצר לפני הדלקת הנרות הוא כותב לי מכתב, כנראה שהחיים שלי הם לא שום דבר. יש להם חשיבות. התחלתי לחשוב על זה, עד שקיבלתי כוח לצלצל לבעלי ולומר לו: בוא תציל את אשתך. היא סיימה וכתבה: האימייל ששלחת, הציל את החיים שלי פשוטו כמשמעו".

כשקיבלתי את האימייל, הבנתי שאם היא לא הייתה כותבת לי, אני אף פעם לא הייתי מודע לפעולה שדבר קטן כזה יכול לעשות. אני אפילו לא הייתי זוכר ששלחתי את המכתב. הבנתי דבר מאוד חשוב. אם כשרואים מישהו במצב רוח לא טוב, שמים יד על הכתף שלו ושואלים אפילו רק שאלה אחת: מה שלומך? או: בוקר טוב. בדרך כלל חושבים שזה לא משהו – הרי בסך הכל אמרת 'בוקר טוב' – אבל האמת היא שיש פה סיפור אחר לגמרי.

אפילו לא ארגיש כאב. זה יהיה תוך רגע אחד, ייגמר הכאב והוא ייגמר לעולם. הייסורים שלי היו גדולים מנשוא. אני לא יכולה לתאר אותם, ואף פעם לא תוכל להבין אותם, אי אפשר לתאר ייסורים נפשיים פסיכולוגיים. החלטתי לקפוץ וזהו.

אפילו לא ארגיש כאב. זה יהיה תוך רגע אחד, ייגמר הכאב והוא ייגמר לעולם. הייסורים שלי היו גדולים מנשוא. אני לא יכולה לתאר אותם, ואף פעם לא תוכל להבין אותם, אי אפשר לתאר ייסורים נפשיים פסיכולוגיים. החלטתי לקפוץ וזהו.

יודוי. חרטה. קבלה אלישוב הר שלום

אפילו חרב חדה
אל ימנע, אדם עצמו,
רחמים.
בבושת פנים
צריך להפנים
כך יורים ההמונים.
מעוות? לא יוכל לתקן!
בנחרצות ובביטחון
מקלידים מתלחשים
החיים זה לא מתכון
אם נשמתך עמוק
בתוך בלילה סרוחה
כזו שנכשלה וטבעה
וממנה מתפור ריח רע
דע נאמנה שאין לך מחילה
בוודאי לא בעולם הזה
וספק אם לעולם הבא

ואין זה משנה אם תוסיף
מי טהרה, או תפור מלח גס
גדוש בחרטה וקבלה
על הלב והמצח תחרוט לעתיד
במצח לביזיון. ובלב להפנמה
כאן חי בבושה איש שחטא
שעויות ופשע ומבקש מחילה

וכמובן שכל זה
נאמר בצנינה
בציניות הכוונה

כך מדברים
כשממש ממש כואבים
ועוד הרבה מתביישים
נאבקים בהכחשה
במלחמה נחושה
כל מה שמתכוונים
רוצים ומתחננים לומר
הוא סליחה ומחילה
בלי אבל, תירוץ וסברה

חטאתי עויתי פשעתי
לא לוקים. לחברה. למשפחה.
אשמתי בגדתי גולתי
מקבל על עצמי הגזרה
אך אנא ביום אחר
אולי אחרי שבועים או
שמונים שנה,
פתחו לי שער
בשעת הנעילה

מוקדש לכל בעלי התשובה
באהבה ביראה בכאב
מוקדש לכל מבקשי המחילה
אלה שזכו לה
ואלה שמצפים לכואה.

כי אפילו חרב חדה
אל ימנע. אדם עצמו
רחמים. בבושת פנים.

תורה לילדי ישראל מלאכי זרובבלי

ביישובים רבים מקיימים שעות לימוד תורה לילדים אחר הצהריים, לאורך ימי השבוע.

בקהילות שבערים התופעה הברוכה הזאת פחות מצויה, וברצוני לקרוא לכם, הקוראים, ליוזם הקמת לימוד קבוע ואטרקטיבי לילדים במקום מגוריכם. כן, גם אם אתם לא אישי ציבור, נסו לקדם את הדבר החשוב ביותר הזה לטובת דור העתיד.

אמנה בקצרה את התועלת הרבה שיש בכך:

1. עצם ריבוי לימוד התורה הוא דבר עצום, שאין צורך להרבות בהסברים על חשיבותו. אמרו חז"ל שלימוד התורה היא המצווה החשובה ביותר, וכן שכרה שקול כשכרן של כל המצוות (פאה א, וברירושלמי שם. בבלי מועד קטן ט). וכך אמרו על לימוד של ילדי ישראל: "אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה: אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן" (שבת ק"ט).

2. כידוע, ישנם ילדים שלא זוכים בבית הספר ובבית לחוות מספיק חיבור פנימי ושמחה בקיום המצוות משום שיש במקומות אלו פחות בחירה רצונית וחופשית של הילד. מחקרים מראים שאחוז ניכר מתופעת החזרה בשאלה נובע מחוויות שליליות/חוסר חוויות חיוביות כלפי היהדות. בלימוד אחה"צ הילדים מגיעים ללמוד בעיקר מרצונם הפרטי, והם לומדים באווירה שונה וחופשית יותר מבית הספר. בנוסף לכך, הם מקבלים פריים וכך הם מתחברים יותר לתורה, דבר שיכול להשפיע רבות על עבודת ה' שלהם לאורך ימים ושנים. כאמור, יש בכך גם למנוע אחוז מסוים, גם אם קטן, מתופעת החזרה בשאלה בשנים הבאות לחייהם.

3. אם הילדים שלכם מבלים שעות לא מעטות מול מסכים שונים, או שהם משועממים לעיתים קרובות, אני מניח שתסכימו שעדיף שיפתחו את החשיבה שלהם בלימוד, קל וחומר בלימוד תורה שבעז"ה יקדם אותם להיות טובים וערכיים יותר.

4. בזמן חז"ל היו לומדים את כל יסודות התורה עד לגיל עשרים, וכמובן שגם כיום ראוי לנהוג כך, ואדם שלא למד עד גיל עשרים צריך להשלים את חסרונו ידיעתו לאחר מכן (זוהי מצוות ידיעת התורה, וגם אדם שיודע את כל הנ"ל צריך להמשיך ללמוד תורה מצד מצוות לימוד תורה). יסודות התורה הם לפחות ידיעת כל התנ"ך היטב, ידיעת כל ההלכות המצויות עם טעמיהן, הלכות לא מצויות מספיק לדעת בקיצור, ספרי מדרשים, ספרי מוסר מחשבה ואמונה (עייף פניני הלכה, הלכות ת"ת). כיום כמעט אין אצלנו מי שיודע את כל הנ"ל בגיל עשרים, דבר שאמור לעורר אותנו לחשבון נפש נוקב, והרי מדובר במצווה היסודית והחשובה בתורה - מצוות ידיעת התורה ולימוד התורה. ואמרו חז"ל "כשם ששכר תלמוד תורה גדול מכל המצוות, כן עונש המבטלה גדול מכל העברות" (ספרי, עקב) לכן על ידי שהילדים ילמדו אחה"צ נוכל להתחיל בתיקון הנדרש בידיעת התורה של ילדינו.

5. ללימוד התורה בגיל הצעיר יש ערך מוסף, משום שהלימוד נחרט בזיכרון בצורה מיוחדת בגיל זה, דבר שיכול להשפיע רבות במשך השנים הבאות על חיי הילדים

בקיצור, מדובר בהשקעה ששווה כל מאמץ !!

בית הוצאה לאור לספרות חסידיית

להשיג ברשתות
דברי שיר, אור החיים,
יפה נוף, קה"ת
2001 חנויות ברחבי הארץ

להזמנות
באינטרנט
היבנסו:
ayeca books + judaica

כתר שם טוב מפורש ומבואר

אלומת אור על
מעמקי תורת הבעש"ט,
במהדורה מדויקת ומהודרת

אצל איפה אה? זהה?

המטרה הראשית של יצר הרע היא לגרום לך להאמין שאתה לא יכול להיות חסיד פנימי > מה למדתי מהחסיד שבכל לילה היה משנן, ואז צועק, ואז פורץ בבכי > ומדוע חסידים העדיפו את ה"עבירות" שעושים אצל הרבי יותר מאת המצוות שעושים בבית?

אצל החסידים מקובל שכשהיו נוסעים לרבי היה יותר קשה לשמור על כל ההנהגות והדקדוקים הרגילים. אחרי הכל, זה לא הבית שלך, אין לך כל מה שאתה רגיל אליו, והכל היה יותר קשה. אבל היתה להם אמרה חריפה: "העבירות שעושים אצל הרבי מכפרות על המצוות שעושים בבית"... אתם מבינים? המצוות בבית אולי מדוקדקות יותר מצד המבנה והמסגרת, אבל מה יש בפנים? ואילו כשאתה אצל הרבי, פחות קל לדקדק בכל מה שאני מורגל בו, אבל ישנה הנקודה הפנימית.

אבל אתם יודעים מה הבעיה הכי גדולה? שאדם לא מאמין, לא מתאר לעצמו שהוא יכול להיות פנימי. "אני אחשוב כל היום על הקב"ה?", הוא מתפלא. כי להיות פנימי זה לשאול את עצמך כל הזמן מה הקב"ה רוצה ממני. כשאתה מדבר עם חבר ורוצה לצעוק עליו - תחשוב לפני זה, האם זה מה שהקב"ה רוצה ממני עכשיו? כשאתה הולך לאכול תעצור לרגע ותחשוב, מה הקב"ה רוצה שאוכל, ואיך?

ועוד סימן - אם הדבר נמצא אצלך בחיצוניות, אתה צריך לתכנן הכל מראש. נניח ששני חברים רוצים להיפגש: אם זה קשר חיצוני הם צריכים לתכנן איך תיראה הפגישה. 'בהתחלה כשניפגש אומר לו שלום, אחר כך אדבר איתו בסגנון כזה, אומר לו כך וכך'. אבל ברגע שהקשר שייך לפנימיות, זה כבר יבוא בדרך ממילא, האהבה תנבע מהלב מעצמה.

אז עיקר הבעיה היא שאדם לא יודע שהוא יכול להגיע לחיבור כזה. "מה, אני צדיק? בעל מדרגה? הלוואי שאקיים את כל השולחן ערוך לפני שאני רץ עם כל מיני מחשבות". אבל האדם באמת לא יודע מי הוא, מה הוא בכלל, והעבודה הראשונה שצריך לעשות היא להיות מוכן להכיר ביכולות שלי.

אם אתה יהודי, סימן שיש לך חלק א-לוה ממעל. יש בכך כוחות עצומים לעבודת השם! עיקר ההתעסקות של היצר הרע בדור הזה היא למעט את הערך של אדם בעיני עצמו, שלא יאמין בעצמו. "אתה כלום". אולי זה

מישהו אמר לי פעם שבחסידות אפשר למצוא אולי עשר הגדרות שונות ל'דעת'. למשל, שדעת זו פנימיות, או הרגשה, או התקשרות והתחברות. כולן נכונות, כל אחת מאירה צד אחר, אבל הצד השווה שבהן - שמה שאתה קשור איתו בדעת הופך להיות דבר חי. **הרבי מהר"ש אמר שבעבודת ה' אסור להיות כמו בובה, כי אצל בובה הכל יפה: הפנים, הבגדים ואפילו הצבע על הלחיים. הכל יפה תואר אבל מה, חסרה החיות... אדם חי אולי לא כל כך יפה תואר כמו בובה, אבל לפחות יש לו החלק הפנימי - הנשמה.**

הגמרא אומרת "דעת קנית - מה חסרת, דעת חסרת - מה קנית". אפילו אם יש לך חכמה, בינה, וכל שאר המידות - אולי יש לך הכל, אבל חסר העיקר, הפנימיות. אמונה היא לא רק ידיעה שכלית בלבד על מציאות הבורא. אמונה אמיתית היא שהידיעה תהיה בדעת, בהתקשרות, בהרגשת הלב. ופעם ראיתי באחד הספרים שאפילו התקשרות לצדיקים צריכה להיות עם דעת.

כואו ניקח דוגמה מחתונה: אנשים שוכרים אולם גדול, מביאים אוכל בשפע, צלמים ומגנטים, מזמינים זמרים ידועים, מוכנים לשלם סכומים אדירים בשביל לילה אחד רק על צד הסברה שהשמחה והברכה בלילה הזה ישפיעו גם להמשך. אבל האולם, החתונה וכל השאר הם רק אמצעי להגיע לתכלית - להתחתן! **הייתי פעם בחתונה שבה היה ויכוח קשה בין שני המחותנים, על מה? איזו מנה ראשונה יגישו. במשך כל החופה היה מתח גדול סביב השאלה הזו. הם התעסקו בכל הצדדים השוליים אבל שכחו את הפנימיות.**

אפשר גם להגיד את כל התפילה, לא לדלג על שום אות ולכוון בכל מילה. אבל את הדעת - הפנימיות של התפילה, כוונת הלב - להשאיר בבית. מצד שני, אם יש קצת דעת, אז אפילו אם מה שמסביב הוא לא כל כך מושלם, בכל זאת זה תופס.

נכון מצד עצמך, אבל מצד זה שאתה חלק א-לוה ממעל - יש לך הכל. את כל הכלים כבר יש לנו - נפש אלוקית וגוף. זה כל מה שצריך. ועכשיו נותר רק לרצות לעבוד איתם.

ר' שלמה חיים קסלמן סיפר פעם על חסיד אחד שהיה לו סדר מיוחד בקריאת שמע על המיטה. אותו חסיד היה אומר כל לילה, לפני שהלך לישון, שורה מסוימת בנתיא - "ונפש השנית מישראל היא חלק א-לוה ממעל ממש...". אחר כך הוא היה עוצר, חושב כמה רגעים ומשתתק. ואז שוב פעם: "ונפש השנית מישראל היא חלק א-לוה...". ושוב פעם עוצר. מתבונן. עובר זמן, ושוב: "ונפש השנית...". וכך עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, אומר את השורה וחושב כמה דקות. אחרי שעה זאת במשך זמן רב, פתאום צעק כלפי מעלה: "אז איפה זה?!" ופרץ בבכי. וכך היה היה נדרם כל לילה. זה לא היה חשבון נפש של ספירת עבירות וחטאים, אלא חשבון מתוך זה שהוא הכיר באמת במה שיש לו. בדרך הזו הרבה דברים מתבררים.

החיבור לנפש האלוקית הוא הכל. שימו לב שבחסידות הכל מתחיל מזה. מה זו תשובה? מסבירים בחסידות שתשובה היא לדעת איך הנשמה ירדה לעולם הזה ומה היא עושה כאן. והשמחה ששמחים - על כך שאתה חלק א-לוה ממעל. מרירות ועצבות צריכות להיות רק על כך שאדם לא מרגיש שהוא באמת חלק א-לוה. ההרגשה של הדבר הזה משנה את כל החיים. אבל לפני הכל אדם צריך להאמין שאפשר לעזור לו.

לפעמים אדם הולך לרופא, ובדרך הוא חושב, 'נו, מה הרופא כבר יוכל לעזור? כולם סיפרו שזה רופא טוב, אבל המחלה שלי כל כך חזקה שכבר אף אחד לא יצליח לעזור לי'. אם לאדם אין רצון, שום דבר לא ישתנה.

אנחנו אומרים בתפילה, "ולא נבוש ולא ניכלם ולא ניכשל לעולם ועד". בעל התניא מסביר שיש משהו שאם ה' לא ייתן לנו - תהיה לנו בושה גדולה. מהו הדבר הזה? הדעת, הקשר, החיבור.

טבעו של אדם שהוא רץ בעולם הזה, רוצה אוכל - כזה, בית - כזה, מכשיר חדש - כזה. אבל בסוף יגיע יום שבו יתברר שכל הדברים שרצנו אחריהם כל החיים הם 'מקח טעות', דברים שאין בהם ממש, ותהיה לנו בושה גדולה שרצנו אחרי אוויר.

פעם חשבתי לעצמי: למה שתהיה לנו בושה? הרי אנחנו לא אשמים! אדם ראה בעיניים עולם וחשב שזו מציאות, והתבדה. על מה הוא אשם? כך הקב"ה ברא אותו וכך הוא ברא את העולם! אבל תארו לעצמכם שמישהו מבחין מגיע ואומר לי: "שמע, קוראים לך בחוץ, לך מהר". אני יוצא מהר אבל אין שם אף אחד. כשאני חוזר פנימה, כולם מסתכלים עלי במבט מרחם על טיפשותי, פורצים בצחוק וגורמים לי להסמיק.

מי באמת צריך להסמיק - אני שהלכתי החוצה או הבחור ששיקר ואמר לי ללכת? לכאורה השני צריך להסמיק, אבל במציאות זה לא קורה. למה? כי כשמישהו הולך לכלום, לדבר שאין בו ממש, אז אפילו אם זה מקח טעות הוא מרגיש בושה פנימית. "איך נפלתי בפה?..." רצנו רצנו רצנו והתברר לנו שזה מקח טעות... הכל, כל המציאות של

העולם הזה הייתה רמאות אחד גדולה.

ופה בדיוק מתחברת הדעת שלנו. ה'חפץ חיים' אמר על הברכה שלפני קריאת שמע, שאנחנו מבקשים מה' שיתן בליבנו "בינה להבין ולהשכיל, לשמוע ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים", משל למה הדבר דומה - לקבצן שבא לבקש מעשיר אחד צדקה. העשיר אמר לו, "בבקשה, כנס אלי הביתה לאחר התפילה ואתן לך". אבל הקבצן לא הגיע בשעה היעודה. למחרת שוב הגיע הקבצן, "תן לי כסף". ושוב אומר לו העשיר, "אין בעיה, תיכנס אחרי התפילה". כל פעם הוא מבקש, העשיר אומר לו להיכנס והקבצן לא נכנס. ככה גם אנחנו נראים: מבקשים כל יום אינספור בקשות, ואף פעם לא מנסים לממש אותן. למה? כי אין לנו דעת... אם אדם ממשיך ללמוד ולהתפלל כמו מקודם, מה התועלת בכך שהוא מבקש עוד פעם ועוד פעם? צריך לבקש על זה, להתפלל על זה ובעיקר - לרצות ללכת על זה. לחיים!

תואר שני בהוראת תושב"ע בתוכנית בית מדרשית

תוכנית לנושם

התוכנית מקנה כלים ללימוד גמרא וידע מעמיק ברמה גבוהה במקורות תלמודיים עם הרבנית ד"ר מיכל טיקוצ'ינסקי

לימודים בחברה מגובשת

הלימודים מתקיימים בקמפוס היכל שלמה, ירושלים

אפשרות לשנה אחת פרונסלית בקמפוס

ניתן לשלב עם תוכנית 'לפני ולפנים'

המפגישה בין נפש המורה לעולמו של התלמיד, ברוח ישיבת מקור חיים כולל מסע תפילה עם הרב דוב זינגר

הרצוג. לדעת. לחנך.

לפרטים: 073-3742355 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

יש לך שאלה בעבודת ה' סמס ל-
054-4530951

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

נכון שצריך להיות בשמחה, אבל החיים מלאים כל כך בסבל וכאב. איך אפשר להתעלם מהם?

איך כוונה להתעלם, משום ששמחה איננה עיוורון אך גם איננה קישוט. אדרבה, שמחה נובעת מראייה חודרת ומקיפה שרואה את המכלול בכל רוחבו ומעמקיו. היא מגלה שהקדוש ברוך הוא משפיע עלינו שפע טובה וברכה עצומים, הטוב עוטף כל אחד מאיתנו במזונותיו וצרכיו, חשיבתו וחושיו; בוודאי כשאנחנו מסתכלים על המטרות הנשגבות של העולם כגאולה, ימות המשיח ותחיית המתים.

ולא עוד, אלא שכמו ילד שאינו מבין לפעמים מדוע אימו מכניסה אותו לאמבטיה, מפני שחם לו או רטוב לו, והאמת היא שהכל לטובתו ופעמים רבות הוא בעצמו בהמשך משתכשך ומשתעשע במים - כך איננו מבינים כל פעולה ומאורע שהקדוש ברוך הוא מגלגל אלינו, אבל אנו יודעים, סמוכים ובטוחים שהכל לטובתנו הנצחית, ואיך לא נשמח?

איך מתמודדים עם עייפות וחוסר חשק בעבודת ה'?

כדאי לעקוב אחרי עצמנו ולגלות אילו עניינים והקשרים גרמו לנו בעבר להתרענות ולחיות, וללמוד מכך גם לעתיד.

מלבד זאת, מסייעת גם ההתבוננות במעלה של כל מעשה מצווה ועד כמה היא עושה נחת רוח לה' יתברך, מחיה את כל העולמות כולם, מביאה אור גדול ושפע ברכה לאדם ולכל האומה ומקרבת את הגאולה - כפי שהאריכו בספרים הקדושים בביאור מעלת כל מצווה ומצווה עד אין חקר.

הדבר השלישי הוא לימוד טעמי המצוות וחיידוש בהן. התורה איננה עומדת במקום אחד, ולומדי תורה מחדשים אותה ולעיתים מגלים זוויות וצדדים שעד כה לא האירו להם, ועל ידי חידושי תורה זוכים שהתורה תתחדש בנו.

איך יודעים שרק ליהודים יש נשמה?

למילה נשמה הקשרים רבים, כמו שאמרו רבותינו על הפסוק "כל הנשמה תהלל י-ה" - על כל נשימה ונשימה צריך האדם להלל את ה', והדבר הזה נכון גם לגויים. בהיבט זה, הכבד דומה לנפש, הלב דומה לרוח, והריאות, שיש בהן רק זרימת אוויר ללא דם, דומות לנשמה.

בהקשר העליון, הנשמה היא חלק א-לוי ממעל שמונח באדם, ופועל פעולות אלוקיות על ידי המצוות ולימוד התורה. החלק הזה ניתן במעלה מיוחדת לישראל בלבד, ולכל מי שבחור להצטרף אליהם מבין האומות על ידי גיור אמיתי. מאיפה אנו יודעים זאת? אנו יודעים זאת מדברי רבותינו בחלקי הנגלה והנסתר שבתורה, והם נלמדים מפסוקים כמו "כי חלק ה' - עמו", מהם לומדים שבכל יהודי יש חלק א-לוי ממעל.

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרני ברנשטיין > עיצוב גרפי: אליעזר מרגליות < העלון טעון גניזה לפרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות למנוי הפצה: 052-4061065 • info@qarov.org • קרוב אליך

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

הכשרת מטפלים ומאמנים
במרכז "דעת ותבונה"
בהנחיית הרב יצחק ערד

אימון אישי / CBT יהודי
CBT במערכות יחסים ומשפחה

מאות מטפלים כבר ביצעו
קפיצת דרך מקצועית,
הצטרף עכשיו!

www.tvunah.com 077.3137800

דעת
ותבונה
#כאן_הכל_מתחבר

רחובות // צפת
ירושלים // תל אביב
כפר חב"ד

הקורס פתוח לרוב כאלו
אומרים עם הנפש אהבנים,
אשר אהבקה, אהבין
אשר אהבקה.

אני התחברתי

(U-CBT) בלש"ת

בוא להעמיק בהבנת הניפש ולגלות
כיצד התבוננות הגבוהות והעמוקות ביהדות ובחסידיה
הופכות לכלים טיפוליים מקצועיים ומעשיים!